

**«М.ӨТЕМІСОВ атындағы БАТЫС ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

**М.Өтемісов атындағы
БҚУ кезектен тыс ғылыми
кеңесінің 2020 жылғы
«11» қыркүйектегі
№ 1 хаттамасының шешімімен**

бекітілді

Н.Х.Серғалиев

**БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ТУРАЛЫ
ЕРЕЖЕ**

Орал қ., 2020 ж.

МАЗМҰНЫ

1. Қолданылу саласы
  2. Негізгі терминдер және олардың анықтамалары
  3. Қысқартулар мен белгілер
  4. Модульдік білім бағдарламасы туралы жалпы ережелер
  5. Модульдік білім бағдарламасының құрылымы
  6. Модульдік білім бағдарламасын әзірлеу механизмі
  7. Магистратура бойынша МББ құрастыруға қойылатын талаптар
  8. МББ бекіту тәртібі
  9. Сілтемелер
- Қосымшалар

1. Қолданылу саласы

Модульдік білім беру бағдарламалары кредиттік оқыту технологиясы бойынша білім беру бағдарламаларын қалыптастыру кезінде бірыңғай тәсілді қамтамасыз етуге арналған. Олар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің білім беру саласындағы нормативтік құжаттары негізінде әзірленеді, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарына сәйкес келеді және ЖОО-ның оқу қызметі құрылымының негіздерінің бірі болып табылады. Модульдік білім беру бағдарламаларын әзірлеу Болон процесіне қатысушы елдер ретінде қосылуына байланысты, оның модульдік жүйеге жататын негізгі параметрлерін орындау бойынша міндеттемелерді өзіне қабылдай отырып, халықаралық стандарттарға сәйкестік қажеттілігінен туындап отыр.

Білім беру бағдарламаларын қалыптастыру туралы осы Ереже оқытудың модульдік технологиясы бойынша білім беру бағдарламаларын құруда бірыңғай тәсілді қамтамасыз етуге және Дублин дескрипторларына сәйкес жоғары білім сапасын қамтамасыз ету бойынша Болон процесінің талаптарын іске асыруға арналған.

Ереже М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде білім беру бағдарламаларын әзірлеу тәртібін, құрылымын, сараптама жүргізу рәсімін, ресімдеу, келісу, бекіту және қолданылу мерзімін ұзартуға қойылатын талаптарды белгілейді.

Бұл ереже М.Өтемісов атындағы БҚУ-дың барлық кафедралары үшін міндетті болып табылады.

Ереже білім беру бағдарламаларын әзірлеушілер мен сарапшыларға арналған.

2. Негізгі терминдер және олардың анықтамалары

Академиялық кезең - білім беру ұйымы үш форманың бірін таңдайтын теориялық оқыту кезеңі: семестр, триместр, тоқсан;

Академиялық еркіндік - білім алушылардың, оқытушылардың шығармашылық дамуына жағдай жасау және оқытудың инновациялық технологиялары мен әдістерін қолдану мақсатында таңдау компоненті пәндері, оқытудың қосымша түрлері және білім беру қызметін ұйымдастыру бойынша білім беру мазмұнын дербес анықтау үшін оларға берілетін білім беру процесі субъектілерінің өкілеттіктерінің жиынтығы;

Академиялық сағат - оқу сабақтарының барлық түрлеріндегі кесте бойынша (аудиториялық жұмыс) немесе жеке бекітілген кесте бойынша білім алушының оқытушымен байланыс жұмысының уақыты;

Дипломдық жұмыс - студенттің білім беру бағдарламасының бейініне сәйкес өзекті мәселені өз бетімен зерттеу нәтижелерін қорыту арқылы дайындайтын бітіру жұмысы;

Дипломдық жоба - жобалық тәсілдерді қолдану арқылы немесе бизнес-жобаларды, модельдерді, сондай-ақ шығармашылық жобалар мен

басқа да жобаларды дайындау түрінде орындалатын білім беру бағдарламасының бейініне сәйкес келетін қолданбалы мәселелерді дербес шешу арқылы дайындалатын студенттің бітіру жұмысы;

Білім алушыларды қорытынды бақылау - білім алушылардың аралық аттестаттау кезеңінде емтихан нысанында өткізілетін оқу пәнінің бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау мақсатында олардың оқу жетістіктерін бақылау; егер пән бірнеше академиялық кезең бойы оқылатын болса, онда қорытынды бақылау осы академиялық кезеңде оқыған пәннің бөлігі бойынша жүргізілуі мүмкін; **Дескрипторлар** – біліктілік шеңберіне жататын термин. Әр түрлі біліктілік деңгейлері үшін оқу нәтижелерін жалпыланған түрде сипаттайды. Дескрипторлар жүйесі инвариантты, яғни белгілі бір білім беру контекстіне байланысты емес, бұл біліктіліктерді салыстыруды жеңілдетеді. Болон процесінде жоғары білімнің Еуропалық біліктілік шеңберінің ажырамас бөлігі болып табылатын Дублин дескрипторлары жүзеге асырылады. Дублин дескрипторлары жоғары білімнің әр циклінде оқу нәтижелерін бағалауға келісілген талаптарды ұсынады;

Трансферттің (аударудың) және кредиттерді жинақтаудың Еуропалық жүйесі (ECTS) - білім беру траекториясын, оқу орнын және оқу елін ауыстыру кезінде білім алушылардың игерген оқу пәндерін (кредиттермен және бағалармен) салыстыру және қайта есептеу жүзеге асырылатын білім беру бағдарламаларының (пәндер, курстар, модульдер) компоненттеріне сынақ бірліктерін (кредиттерін) беру тәсілі;

Жеке оқу жоспары - типтік оқу жоспары мен элективті пәндер каталогы негізінде эдвайзердің көмегімен білім алушылардың әр оқу жылына өздігінен қалыптастырылатын оқу жоспары;

Элективті пәндер каталогы - оқу мақсаты, қысқаша мазмұны (негізгі бөлімдері) және күтілетін оқу нәтижелері (студенттер алатын білім, білік, дағды және құзыреттілік) көрсетілген қысқаша сипаттамасы бар, таңдау компоненті бойынша барлық пәндердің жүйеленген аннотацияланған тізбесі. Элективті пәндер каталогында әрбір оқу пәнінің пререквизиттері мен постреквизиттері көрсетіледі; кредит-білім алушының/оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі;

Кредиттік оқыту технологиясы - білім алушы мен оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі ретінде кредитті пайдалана отырып, білім алушының пәндерді оқу дәйектілігін таңдауы және өз бетінше жоспарлауы негізінде оқыту;

Құзыреттілік - кәсіби және жеке тұлғалық даму үшін еңбек және оқу жағдайларында дәлелденген қабілеттерді, білімді, жеке, элеуметтік, әдістемелік қабілеттерді пайдалану; модуль – білім беру бағдарламасының оқыту нәтижелері тұрғысынан аяқталған, білім алушылар нақты тұжырымдайтын білімі, іскерлігі, дағдылары мен құзыреттілігі бар, бағалаудың барабар критерийлері бар құрылымдық элементі.

Бітірушінің құзыреттілік моделі – жалпы мәдени және кәсіби құзыреттердің тізімін және олардың құрылымын сипаттауды қамтитын

жоспарланған білім беру мақсаттары мен БББ дамыту нәтижелерінің жиынтығы.

Модульдік білім беру бағдарламасы - білім алушылардың белгілі бір академиялық дәреже және/немесе біліктілік алу үшін қажетті негізгі құзыреттерді меңгеруіне бағытталған оқу модульдерінің жиынтығын қамтитын оқыту бағдарламасы; пәндер тізбесі, оқу, ғылыми-зерттеу (эксперименттік-зерттеу жұмысы), кәсіптік практикалар, қорытынды мемлекеттік аттестаттау және бақылау нысандары арқылы көрсетілетін білім алушыларды даярлау мазмұнының жалпы сипаттамасын көрсетеді;

Модульдік оқыту - білім беру бағдарламасын, оқу жоспарын және оқу пәндерін модульдік құру негізінде оқу процесін ұйымдастыру тәсілі;

Білім беру бағдарламасының модульдік құрылысы - білім алушының кәсіби құзыреттіліктерінің жиынтығы оқыту мақсаты ретінде әрекет ететін оқу процесін ұйымдастыру құзыреті негізінде білім беру бағдарламасының мазмұны мен құрылымын анықтау арқылы кәсіптік оқыту мақсатына қол жеткізу құралы;

Пәннің сипаттамасы - пәннің мақсатын, міндеттерін және мазмұнын қамтитын пәннің қысқаша сипаттамасы (30-50 сөзден тұрады);

Постреквизиттер - оқу аяқталғаннан кейін алынған білім, қабілеттер мен дағдылар қажет болатын пәндер;

Пререквизиттер - оқытылатын пәнге қажетті білім, білік және дағдыларды қамтитын пәндер;

Білім алушыларды аралық аттестаттау - білім алушылардың оқу аяқталғаннан кейін бір оқу пәнінің бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім;

Оқыту нәтижелері (ОН) – ресми және бейресми оқыту процесінде алынған және біліктілікті алу кезінде расталған және танылған құзыреттер. Олар білім, дағды және құзыреттілік ретінде анықталады;

Аралық бақылау - бір оқу пәнінің бөлімін (модулін) аяқтағаннан кейін білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау;

Студенттің өзіндік жұмысы (СӨЖ) – білім алушылардың өз бетінше оқуына бөлінген, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген, тест, бақылау жұмыстары, коллоквиумдар, рефераттар, шығармалар және есептер түрінде бақыланатын тақырыптардың белгілі бір тізбесі бойынша жұмыс; Білім алушының өзіндік жұмысының барлық көлемі білім алушыдан күнделікті өзіндік жұмысты талап ететін тапсырмалармен расталады;

Білім алушының оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін өзіндік жұмысы (ОСӨЖ) – білім алушының оқытушының басшылығымен кестеде көрсетілген жұмысы; білім алушылардың санатына қарай ол: оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін студенттің өзіндік жұмысы және оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін магистранттың өзіндік жұмысы болып бөлінеді.

Типтік оқу жоспары - білім берудің кәсіптік оқу бағдарламасы оқу пәндерінің тізбесі мен көлемін, оларды зерделеу тәртібі мен бақылау нысандарын реттейтін құжат;

Білім беру бағдарламасының еңбек қарқындылығы - білім беру бағдарламасын іске асыру құны (оқу пәні, емтихан, практика, қорытынды мемлекеттік аттестаттауға дайындық және тапсыру, академиялық семестр, оқу жылы, модуль), кредит түрінде немесе байланыс сағаттарында көрсетілген;

Білім алушылардың оқу жетістіктері - білім алушылардың оқу процесінде алатын және тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білімі, білігі, дағдылары мен құзыреттілігі;

Элективті пәндер – белгіленген кредиттер шеңберінде таңдау бойынша компонентке кіретін және білім беру ұйымдары енгізетін, білім алушының жеке дайындығын көрсететін, әлеуметтік-экономикалық даму ерекшелігін және нақты өңірдің қажеттілігін, жоғары оқу орнының қалыптасқан ғылыми мектептерін ескеретін оқу пәндері.

3. Қысқартулар мен белгілер

БП – базалық пәндер

МЖМББС – Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты

БАҚМА – білім алушыларды қорытынды мемлекеттік аттестаттау

ТК – таңдау компоненті пәндері

КОЖ – кредиттік оқыту жүйесі

ЭПК – элективті пәндер каталогы

ЖБП – жалпы білім беру пәндері

МК – міндетті компонент пәндері

ББ – білім бағдарламасы

ОТ – Офис тіркеуші

КҚ – Кәсіби құзыреттер

БП – бейіндеуші пәндер

ПОҚ – профессор-оқытушылар құрамы

ОН – оқыту нәтижесі

ЖОЖ – жұмыс оқу жоспары

СӨЖ – білім алушының өзіндік жұмысы

4. Жалпы ережелер

Білім беру бағдарламаларын әзірлеу жөніндегі Ереже Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (МЖМББС), Кредиттік оқыту технологиясының ережелеріне және басқа да нормативтік талаптарға негізделген.

БББ білім беру қызметін жүргізу құқығына лицензиясы бар даярлаудың барлық бағыттары мен деңгейлері бойынша әзірленеді, әлеуетті жұмыс

берушілермен келісіледі, білім алушының бүкіл оқу кезеңіне университет бекітеді.

БҚУ жүзеге асыратын білім беру бағдарламалары университеттің Болон процесінің идеяларына деген адалдығын көрсетуі керек:

- студенттерге бағытталған оқыту, яғни студенттердің қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне және олардың оқу нәтижелеріне жетуіне назар аудару;
- еңбек нарығының талаптарына көңіл бөлу;
- оқытудың үздіксіздігі;
- құзыреттілікті қалыптастыруға көңіл бөлу;
- білім беру қызметтерінің сапасын қамтамасыз ету және жақсарту;
- білім алушының кәсіби, мансаптық және тұлғалық өсуі үшін жеке оқу траекториясын (ЖБТ) құру мүмкіндігі.

Білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде:

- ✓ МЖМБС талаптары;
- ✓ үштілділікті дамытудың жол картасы талаптары;
- ✓ әлеуметтік серіктестер – түлектердің әлеуетті жұмыс берушілерінің талаптары;
- ✓ студенттер мен олардың ата-аналарының үміттері;
- ✓ еңбек нарығының талаптары;
- ✓ Назарбаев Университетінің, НЗМ, гимназиялардың, лицейлердің талаптары;
- ✓ білім беру қажеттіліктері шектеулі адамдардың талаптары;
- ✓ әдебиетте және мерзімді басылымдарда жарияланған осы саладағы соңғы жетістіктер, сондай-ақ өзінің ғылыми қызметінің нәтижелері, басқа мамандар мен ғалымдар;
- ✓ ішкі жағдайлардың ерекшелігі (студенттердің даму деңгейі, оқытылатын пәндердің ерекшеліктері, университетте бар оқу құралдары, ақпараттық, әдістемелік және материалдық база).

Жаңа буынның білім беру бағдарламаларын әзірлеу қазақстандық жоғары оқу орындарына еуропалық оқыту жүйесін енгізуге негізделеді және Дублин дескрипторлары мен нарық талаптарын, білім беру бағдарламаларын жобалау негізі ретінде құзыреттілік тәсілді, Дублин дескрипторлары негізінде білім беру бағдарламаларын қалыптастырудың модульдік қағидатын ескере отырып, көп деңгейлі білім беру мазмұнын түсіну қағидаттарын ұсынады.

Еңбек нарығының талаптары түлектер қоғам мен еңбек нарығының өсіп келе жатқан қажеттіліктеріне үлес қоса алу үшін пәнаралық және инновациялық дағдылар мен күзіреттіліктерді ғылым мен техниканың даму деңгейіне сәйкес келетін пәндік біліммен біріктіруі керек. Қазіргі жас маманды қалыптастыру жұмыс берушілер, студенттер мен жоғары оқу орындары арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға, әсіресе түлектердің инновациялық, кәсіпкерлік және зерттеу әлеуетін арттыруға көмектесетін оқу бағдарламаларын әзірлеуге негізделген. Жоғары оқу орындарының білім беру қызметі студенттерге бағытталған тәсіл негізінде кредиттік оқыту технологиясы бойынша жүзеге асырылады, онда оқыту нәтижелері мен

құзыреттілік негізгі рөл атқарады және студент үшін білім беру процесінің басты нәтижесі болады. Білім беру бағдарламасын құруға қойылатын талаптар кредиттерге, оқу нәтижелеріне, құзыреттерге, ресурстарға қойылатын талаптарды қамтиды. Білім беру бағдарламасының еңбек сыйымдылығының шартты бірлігі ретінде қазақстандық KZT кредиттері және ECTS кредиттері пайдаланылады, олар оқу нәтижелеріне, құзыреттерге байланыстырылуы, сондай-ақ пәнді оқу процесінде және қорытындысы бойынша оқу нәтижелерінің жетістіктерін бағалауды қамтуы тиіс. Білім беру компоненттеріне несиелерді тағайындау белгіленген оқу нәтижелеріне қол жеткізу үшін қажетті күрделілік дәрежесіне, зерттелетін материалдың көлеміне, жүктеме мен уақытқа байланысты болады.

МББ-ны қалыптастыру оқу жоспарлары мен бағдарламаларын үйлестіру және өзара бейімдеу; әрбір кезеңдегі білім берудің аяқталуы, қабілеттері мен мүмкіндіктеріне қарай білім алушылардың білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыру, еңбек нарығының талаптарын зерделеу сияқты қағидаттарды сақтауға негізделген.

МББ төмендегідей талаптарға сай болуы керек:

- ғылыми негізделген болу және ғылым мен техниканың қазіргі жетістіктеріне сәйкес болу;

- оқытудың жоғары теориялық, кәсіби және практикалық бағыттылығын, іргелі оқытудың сабақтастығы мен оның жүйелілігін қамтамасыз ету;

- бөлімдердің пайда болуын қамтамасыз ету үшін модульдерді және олардың құраушы компоненттерін (пәндерін) біріктіруді қамтамасыз ету.

БББ әзірлеуге жұмыс берушілер мен практика базаларының өкілдері тартылады, олар сауалнамаға, БББ рецензиялауға және келісуге, элективті пәндер каталогы үшін элективті пәндерді іріктеуге қатысады.

Жұмыс берушілер мен практика базаларының өкілдерін іріктеу критерийлері:

- базалық білімі,
- атқаратын қызметі,
- оқу процесіне қатысу,
- репрезентативтілік.

БББ қалыптастыруға таңдау бойынша білім беру траекторияларын анықтау, ЭПК үшін элективті пәндерді таңдау бойынша сауалнамаға қатысатын білім алушылар тартылады.

Білім алушыларды іріктеу критерийлері:

- оқу үлгерімі;
- оқу процесіндегі белсенділік;
- мамандыққа бағыттылық.

БББ білім алушылардың тиісті мемлекеттік білім беру және кәсіптік стандарттарда белгіленген оқу нәтижелеріне қол жеткізуін қамтамасыз етуі тиіс.

Бағдарламаның нормативтік-құқықтық актілерге және білім мен ғылымның қазіргі жағдайына сәйкестігі үшін білім беру бағдарламаларын әзірлеушілер мен сарапшылар жауап береді.

Кафедра меңгерушісі БББ уақтылы әзірлеуге жауапты болып табылады.

5. Модульдік білім беру бағдарламасының құрылымы

Модульдік білім беру бағдарламасы екі тілде жасалады: мемлекеттік және орыс тілдерінде; берілетін дәреже көрсетіле отырып, білім беру бағдарламасының деңгейі туралы деректерді қамтиды және білім алушыларды даярлаудың толық мерзімі ішінде қолданылады. Титул парағы А қосымшасында келтірілген.

Білім беру бағдарламасының мазмұны тиісті мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарымен белгіленеді және МББ мазмұны мен құрылымын сипаттау арқылы іске асырылады.

Білім беру бағдарламасының құрылымына келесі компоненттер кіреді:

1. Білім бағдарламасының паспорты
2. Жұмыс оқу жоспары
3. Элективті пәндер каталогы

Білім беру бағдарламасының паспорты келесі бөлімдерден тұрады:

1. Білім бағдарламасының мақсаты:
2. Бітірушінің біліктілік моделі
3. Қалыптастырылатын құзыреттер мен оқыту нәтижелері (оқыту нәтижелерінің қалыптастырылатын құзыреттермен арақатынасының матрицасы В қосымшасында берілген)
4. Білім бағдарламасының құрылымы
5. Оқыту стратегиялары мен әдістері
6. Оқыту нәтижелерін бақылау және бағалау
7. Білім беру бағдарламасын жетілдіру жолдары мен әдістері

Оқу деңгейлері мен мерзімдері бойынша жұмыс оқу жоспары (4 ж., 3 ж., 2 ж. - бакалавр деңгейі бойынша; 2, 1,5, 1 жыл магистратура деңгейі бойынша).

ОЖЖ – міндетті және элективті модульдер шеңберіндегі білім беру бағдарламасының инвариантты мазмұны; әрбір пән бөлінісінде қалыптастырылатын негізгі құзыреттерді/оқыту нәтижелерін, қазақстандық кредиттердегі және/немесе ECTS кредитіндегі көлемді, оқу кезеңін көрсете отырып; модуль компоненттері (модуль құраушыларының коды мен атауы (пәндер, практикалар, қорытынды мемлекеттік аттестаттау және т.б.); пәндер циклдері (ЖБП, БП, КП); таңдау бойынша міндетті компонентке немесе компонентке тиістілігі; модульдің әрбір құраушысының салыстырмалы бақылау нысаны. Модульдік қағидат бойынша құрылған жұмыс оқу жоспары ЖБП, БП, КП циклдерінің пәндеріне құрылымданатын модульдерден

тұратын және міндетті, жоғары оқу орны компоненті мен таңдау компоненті пәндерін қамтитын білім беру мазмұнының моделі болып табылады.

Элективті пәндер каталогы (ЭПК) оқу мақсаттары мен күтілетін нәтижелерін (студенттер алатын білім, білік, дағды және құзыреттілік), пререквизиттер мен постреквизиттерді көрсете отырып, олардың қысқаша сипаттамасын қамтиды.

Элективті пәндер каталогы (ЭПК) – таңдау компонентінің (базалық және бейіндеуші) барлық пәндерінің жүйеленген аннотацияланған тізбесі.

Элективті пәндер каталогы (ЭПК) оқытудың барлық кезеңіне барлық білім беру бағдарламалары үшін жасалады және даярлық бағытын, кәсіптік қызмет түрлерін ескере отырып пәндерді қамтиды.

ЭПК білім алушыларға элективті пәндердің қысқаша мазмұнымен танысу мүмкіндігін, оқытудың жеке траекториясын қалыптастыру кезінде элективті пәндерді баламалы таңдау мүмкіндігін береді.

Элективті пәндер каталогы модульдік білім беру бағдарламасына қосымша әзірленеді және белгіленген құрылымға ие болады. Элективті пәндер каталогы қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде жасалады (С қосымшасы).

Білім беру бағдарламалары бойынша ұсынылатын элективті пәндердің тізбесі кәсіптік стандарттармен, салалық біліктілік шеңберімен, ұлттық біліктілік шеңберімен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында айқындалған кәсіптік құзыреттерге сәйкес, сондай-ақ жұмыс берушілер мен білім беру қызметтерін тұтынушылардың сұраныстары ескеріле отырып айқындалады.

Элективті пәндер каталогы еңбек нарығының қажеттіліктеріне жауап беретін икемді білім беру бағдарламаларын жасауға арналған.

Элективті пәндерді оқу тәртібі пәндерді оқытудың логикалық дәйектілігіне сәйкес жүзеге асырылады.

Пәндерді таңдау қағидатын іске асыру мақсатында элективті компоненттің кемінде 2-3 балама нұсқасы ұсынылады.

Кафедраларда өзекті элективті пәндерді анықтау үшін жұмыс берушілерге, білім алушыларға, түлектерге сауалнама жүргізіледі, олардың талдау нәтижелері бойынша пәндер тізбесі, олардың пререквизиттері мен постреквизиттері, семестр, оқуға бөлінген кредиттер саны анықталады.

ЭПК-ға енгізу үшін пәндерді кафедра оқытушылары да ұсына алады.

Пәндер тізімі факультеттердің академиялық кеңесі ұйымдастыратын өтінімдер конкурсына ұсынылады.

Өтінімдерді толтыруды факультет деканының қолымен, кафедраның ПОҚ жүзеге асырады (D қосымшасы).

Өтінімдер кафедраның, факультеттердің академиялық комитеттерінің отырыстарында қаралады және талданады.

Ұсынылып отырған элективті пәндердің мазмұны өзекті болуы, ғылыми-зерттеу, тәжірибеге бағытталған сипатқа ие болуы, даярлық бағытын, жұмыс берушілердің сұраныстарына жауап беретін кәсіби

ерекшелігін ескеруі, мазмұнында оқытудың қазіргі заманғы технологияларын пайдаланылуы тиіс.

Кафедра меңгерушілері ЭПК мазмұнына, оқу-әдістемелік қамтамасыз етуге, оқу процесінде элективті пәндердің іске асырылуына жауапты болады, оның дайындалу үдерісін бақылайды, пәндердің қайталануын болдырмайды.

6. Модульдік білім беру бағдарламасын әзірлеу механизмі

Барлық білім беру бағдарламаларының университет миссиясымен келісетін нақты тұжырымдалған мақсаттары болуы және әлеуетті тұтынушылардың (стейкхолдерлердің) сұраныстарына сәйкес келуі, тиісті біліктілігі бар мамандарды даярлаудың кәсіби деңгейін алуға және арттыруға бағытталған болуы тиіс.

БББ мақсаттары түлектердің жеке даму теңгерімін қамтамасыз етуге, кәсіби құзыреттерді толыққанды қалыптастыруға, моральдық-этикалық өсуге, еңбек нарығында жоғары бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз етуге бағытталуы тиіс. Сондай-ақ бағдарламаның негізгі қағидаттары сипатталады.

Түлектің біліктілік моделі кәсіби қызмет процесінде алған білімдерін, дағдыларын қолдану мен іске асырудың әдістері мен әдістерінің жиынтығын көрсетеді.

Қалыптастырылатын құзыреттер және оқыту нәтижелері. Модульдік білім беру бағдарламасын құрудың негізі құзыреттілік тәсіл болып табылады, ол оқыту процесінде алынған білімді, дағдыларды практикалық қолдану қабілетін білдіреді.

Оқыту нәтижелерін әзірлеу Дублин дескрипторларына, жоғары білімнің Еуропалық біліктілік шеңберіне сәйкес бакалавр/магистрдің біліктілік сипаттамасымен байланысты болуы, кәсіби қызметтің барлық түрлерін қамтуы, бітірушінің құзыреттілігі мен білім деңгейіне қойылатын талаптарды сипаттауы үшін жүргізіледі (Е қосымшасы).

Дескрипторлар студенттердің қабілеттерін сипаттайтын оқыту нәтижелерін көрсетеді:

1) оқу саласындағы озық білімдерге негізделген білімдер мен түсініктерді көрсетуге;

2) білімдер мен түсініктерді кәсіби деңгейде қолдануға, дәлелдер келтіруге және зерттелетін саланың мәселелерін шешуге;

3) әлеуметтік, этикалық және ғылыми ойларды ескере отырып, пікірлер қалыптастыру үшін ақпаратты жинауға және түсіндіруге;

4) теориялық және практикалық білімді зерттелетін бағыттағы оқу, практикалық және кәсіби міндеттерді шешу үшін қолдануға;

5) оқу саласындағы қосымша білім беруді өз бетінше жалғастыру үшін қажетті оқу дағдылары;

6) ғылыми зерттеу және академиялық жазу әдістерін білуге және оларды зерттеу саласында қолдануға;

7) зерттелетін салада фактілерді, құбылыстарды, теорияларды және олардың арасындағы күрделі байланыстар туралы білімді және түсінікті қолдануға;

8) академиялық адалдық мәдениеті мен принциптерінің мәнін түсіну.

Оқыту нәтижелері бүкіл бағдарлама деңгейінде қалыптасады. Бұл ретте Блум таксономиясын (F қосымшасы) пайдалану қажет.

Модульдік білім беру бағдарламалары мамандарды даярлаудың құзыреттілік моделі контекстінде әзірленеді. Бұл ретте жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім қалыптастыратын құзыреттер пәндік салаға (кәсіби) және әмбебап (жалпы, пәннен тыс) жататын құзыреттерге бөлінеді. Әмбебап құзыреттер (ҚК) – түлектің жалпы білімі мен мәдениет деңгейін анықтайтын құзыреттер. Олар коммуникативтілікке, әлеуметтік, экологиялық және экономикалық бейімделуге, әлеуметтік, экономикалық, кәсіби рөлдердің өзгеруіне, өзгеріс пен белгісіздік жағдайындағы ұтқырлыққа қойылатын талаптар негізінде қалыптасады. Кәсіби қызметтің нақты түріндегі білім деңгейін анықтауға арналған құзыреттер кәсіби құзыреттер (КҚ) деп аталады. Олар ғылыми-зерттеу, педагогикалық саладағы дайындық бейінін, қолданбалы, жобалық және ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметті ескере отырып, қызмет түрлері бойынша жалпы кәсіптік (базалық), арнайы дағдыларға қойылатын талаптар негізінде қалыптастырылады. Құзыреттіліктерге білім мен түсіну (академиялық саланы теориялық білу, білу және түсіну қабілеті), қалай әрекет ету керектігін білу (нақты жағдайларға білім мен дағдыларды практикалық және жедел қолдану) және қалай болу керектігін білу (құндылық аспектісі әлеуметтік контекстегі басқалармен бірге өмірдің ажырамас бөлігі ретінде) жатады. Кәсіби құзыреттерді қалыптастыру кезінде жұмыс берушілердің ұсыныстары міндетті түрде ескеріледі.

Оқыту нәтижелері мен негізгі құзыреттіліктерді сипаттағаннан кейін, білім беру бағдарламасы бойынша оқу нәтижелерінің қалыптасатын құзыреттіліктермен арақатынасы матрицасы.

Модульдердің мазмұнын әзірлеу күтілетін оқу нәтижелерін жоспарлаудан басталады. Оқыту нәтижелері білім алушылар модульді зерделеу аяқталғаннан кейін көрсететін білім, білік және дағды түрінде сипатталады. Құрамдас компоненттер бойынша оқыту нәтижелері бүкіл модульдің оқу нәтижелеріне қол жеткізуге ықпал етеді.

Оқыту нәтижелері қол жетімді болуы керек және білім алушы оқу аяқталғаннан кейін көрсете алатын білім, білік және дағды түрінде сипатталуы керек.

Оқу процесінің кестесі оқытудың кезектілігі мен ауысымдылығын, кәсіптік практика кезеңдерін, білім алушылардың аттестатталуы мен демалыс уақытын ескере отырып, оқу кезеңінің соңына дейін әр жылға әзірленеді.

Содан кейін білім беру бағдарламасының модульдері бөлінісінде игерілген кредиттердің көлемін көрсететін білім беру бағдарламасының құрылымы келтіріледі. Кесте теориялық оқыту, практика түрлері, ҚАЕ

сияқты жүктеме түрлері бойынша кредиттер санын анықтайды, семестрлер бойынша оқытылатын пәндер мен меңгерілетін модульдер саны туралы ақпарат береді.

Білім беру бағдарламасының құрылымы бойынша кестеде:

1. Модуль атауы
2. Пәннің атауы
3. Пәннің сипаттамасы
4. Кредиттер саны
5. Семестрі
6. Бақылау формасы
7. Оқыту нәтижелері

Оқу жұмысының еңбек сыйымдылығын есепке алу оқытылатын материалдың көлемі бойынша жүзеге асырылады және оқытудың нақты нәтижелеріне қол жеткізу үшін қажетті студенттер мен оқытушылардың еңбек шығындарының өлшем бірлігі болып табылатын кредиттермен өлшенеді. Кредиттер жекелеген пәндердің және/немесе білім беру бағдарламасының модульдерінің шартты құнын көрсетеді. Жалпы еңбек сыйымдылығы ұғымына дәріс, практикалық(семинарлық), зертханалық, студиялық сабақтар, студенттердің өзіндік жұмысы, есептік-графикалық жұмыстар, кәсіптік практиканың, тағылымдамалардың барлық түрлері, қорытынды аттестаттауға дайындық және одан өту кіреді.

Теориялық оқытудың жалпы күрделілігі оқытылатын оқу пәндерінің тізімімен анықталады.

Білім беру бағдарламасының мазмұны үш цикл пәндерінен тұрады – жалпы білім беретін пәндер, базалық пәндер және бейіндік пәндер.

ЖБП циклі міндетті компоненттің (бұдан әрі - МК), жоғары оқу орны компоненті (бұдан әрі - ЖООК) және таңдау компоненттің (бұдан әрі - ТК) пәндерін қамтиды. БП және КП циклдары ЖООК және ТК қамтиды.

ЖБП циклінің ауқымы 56 академиялық кредитті құрайды. Оның ішінде 51 академиялық кредит міндетті компонент пәндеріне бөлінеді: Қазақстанның қазіргі заманғы тарихы, Философия, Қазақ (орыс) тілі, Шет тілі, Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (ағылшын тілінде), Дене шынықтыру, Әлеуметтік-саяси білім модулі (саясаттану, әлеуметтану, мәдениеттану, психология).

ЖБП циклінің ЖООК немесе ТК пәндері білім алушыларда экономика және құқық саласындағы құзыреттерді, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет, экология және тіршілік қауіпсіздігі негіздерін, сондай-ақ кәсіпкерлік, көшбасшылық, инновацияларды қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған кемінде 5 академиялық кредитті құрайды.

ЖБП циклінің МК пәндері:

1) болашақ маманның салауатты өмір салтын ұстануға, өзін-өзі және кәсіби жетілдіруге бағдарлай отырып, мемлекеттік, орыс және шет тілдерінде коммуникациялық бағдарламалар құруға, ақпараттық-коммуникациялық

технологияларды білу негізінде бәсекеге қабілетті, идеологиялық, азаматтық және адамгершілік позицияларын қалыптастыруға бағытталған;

2) болашақ маманның дүниетанымын, азаматтық және адамгершілік ұстанымдарын қалыптастыру негізінде оның әлеуметтік-мәдени дамуын қамтамасыз ететін жалпы құзыреттер жүйесін қалыптастырады;

3) мемлекеттік, орыс және шетел тілдерінде тұлғааралық әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас жасау қабілетін дамыту;

4) заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгеру және олардың өмірі мен жұмысының барлық салаларында қолдану арқылы ақпараттық сауаттылықты дамытуға ықпал ету;

5) өмір бойы өзін-өзі дамыту және тәрбиелеу дағдыларын қалыптастыру;

6) қазіргі әлемде ұтқырлыққа, сыни тұрғыдан ойлауға және өзін-өзі жетілдіруге қабілетті жеке тұлғаны қалыптастыру.

БП циклі оқу пәндерін оқып-үйренуді және кәсіби практикадан өтуді қамтиды және кем дегенде 112 академиялық кредитті құрайды.

КП циклі жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламасының жалпы көлемінде кемінде 60 академиялық кредитті құрайтын академиялық пәндер мен кәсіби практиканың түрлерін қамтиды.

БП және КП циклдерінің пәндері мен модульдерінің бағдарламалары пәнаралық және мультидисциплинарлық сипатқа ие, ол бірқатар білім салаларының тоғысында кадрлар даярлауды қамтамасыз етеді.

Қорытынды аттестаттау 12 академиялық кредитті немесе жоғары білімнің білім беру бағдарламасының жалпы көлемінің 5%-ынан аспайды және дипломдық жұмысты (жобаны) жазу және қорғау немесе екі кешенді күрделі емтиханға дайындалу және тапсыру формасында өткізіледі. Кешенді емтихан бағдарламасы жоғары білімнің білім беру бағдарламасына сәйкес еңбек нарығының талаптарына сай интеграцияланған білімдер мен негізгі құзыреттерді көрсетеді.

Қорытынды аттестаттаудың мақсаты жоғары білім берудің білім беру бағдарламасын зерттеу нәтижесіне қол жеткізгеннен кейін оқыту нәтижелері мен алынған құзыреттерді бағалау болып табылады.

Үш тілде білім берудің білім беру бағдарламалары білім беру қызметін жоспарлау мен ұйымдастыруды үш тілде: оқыту тілінде, екінші және ағылшын тілдерінде жүзеге асырады. Бұл ретте оқу пәндерінің 50% – ын оқыту тілінде (мемлекеттік немесе орыс), оқу пәндерінің 20% - ын екінші тілде (тиісінше орыс немесе мемлекеттік) және оқу пәндерінің 30% - ын ағылшын тілінде оқыту көзделеді.

Білім беру бағдарламасы модульдік құрылым негізінде құрастырылады, яғни оқу пәндері және оқу жұмысының басқа түрлері оқыту мақсаттарының, міндеттерінің немесе нәтижелерінің бірлігі, сондай-ақ негізгі құзыреттердің белгілі бір жиынтығын алу қағидаты бойынша модульдерге біріктірілген.

Модуль – оқу жоспарының күтілетін нәтижелермен анықталған уақыты мен мазмұны бойынша аяқталған білім беру компоненті. Модульдердің үйлесуі білім алушылардың белгілі бір санатын оқыту (және өз бетінше оқу)

және арнайы дидактикалық және кәсіби мақсаттарды іске асыру үшін талап етілетін нақты оқу материалын іріктеуде және жинақтауда икемділік пен еркіндіктің қажетті дәрежесін қамтамасыз етеді.

Модуль:

- бір-бірін өзара толықтыратын шағын көлемді пәндерден;
- оқу бағдарламасының сабақтастығын қамтамасыз ететін және бір пәннің әртүрлі деңгейлерін білдіретін бірнеше байланысты, аралас пәндерден (құрамдас компоненттер) қалыптасады. Аралас пәндер модульдің пәнаралық байланысын қамтамасыз етеді және бір модульден тыс қажетті құзыреттердің кең спектрін қалыптастыруға бағытталған.

Егер модуль бірнеше пәндерден тұрса, онда кредиттердің жалпы санына кредиттік көріністегі әр компоненттің үлесі анықталады.

Үлкен модульдер бір оқу жылына созылуы мүмкін, бірақ одан артық емес.

Егер модуль бір-бірімен өзара байланысты бірнеше пәндерді біріктіретін болса, олардың бірі екіншісінің пререквизиті болса, онда зерттеу дәйекті болуы керек. Бұл жағдайда бұл пәндер әр түрлі семестрде оқытылады.

Егер модуль құрамдас бөліктері басқа құрамдас компоненттердің пререквизиті болып табылмайтын сабақтас пәндерден тұрса, онда пәндерді қатар оқуға болады.

Білім беру бағдарламаларының құрылымында білім деңгейіне байланысты әртүрлі қызмет түрлері көзделуі тиіс:

- бакалавриатта: оқу жұмысы (дәрістер, семинарлар, зертханалық, СӨЖ, СОӨЖ, курстық жұмыстар (жобалар), ауызша презентациялар және т.б.); кәсіби практикаларды өткізу, қорытынды аттестаттау (мемлекеттік емтихан тапсыру /дипломдық жұмысты қорғау);

- магистратурада: оқу жұмысы, ғылыми-зерттеу жұмысы немесе эксперименттік-зерттеу жұмысы, практика (оқу мерзіміне байланысты: педагогикалық, зерттеу, өндірістік), қорытынды аттестаттау (кешенді емтихан тапсыру, магистрлік диссертацияны қорғау).

7. Магистратура бойынша МББ құрастыруға қойылатын талаптар

Магистратураның білім беру бағдарламасының мазмұны төмендегілерден тұрады:

- 1) базалық және бейіндеуші пәндер циклдерін оқуды қамтитын теориялық оқыту;

- 2) магистранттарды практикалық даярлау: практикалардың, ғылыми немесе кәсіби тағылымдамалардың әртүрлі түрлері;

- 3) ғылыми-зерттеу жұмысы, оның ішінде магистрлік диссертацияны орындау – ғылыми-педагогикалық магистратура немесе эксперименталды-зерттеу жұмысы, соның ішінде магистрлік жобаны іске асыру үшін – мамандандырылған магистратура үшін;

- 4) қорытынды аттестаттау.

Ғылыми-педагогикалық бағыттағы магистратураның барлық білім беру бағдарламаларының БП циклінің жоғары оқу орны компонентіне «Ғылым тарихы мен философиясы», «Шет тілі (кәсіби)», «Жоғары мектеп педагогикасы», «Басқару психологиясы» пәндері, бейінді бағыт үшін – «Менеджмент», «Басқару психологиясы», «Шет тілі (кәсіби)» пәндері кіреді.

Ғылыми-педагогикалық бағыттағы магистратурада БП циклінің көлемі магистратураның білім беру бағдарламасының жалпы көлеміндегі 35 академиялық кредитті құрайды. Оның ішінде 20 академиялық кредит ЖООК-ға бөлінген.

Бейіндік бағыттағы магистратурада білім беру бағдарламасының жалпы көлеміндегі БП циклінің көлемі 10 академиялық кредитті (1 жылдық оқу кезеңіне) және 15 академиялық кредитті (1,5 жыл оқу мерзіміне) құрайды. Оның ішінде ЖООК пәндерінің көлемі 6 академиялық кредитті құрайды, оқу мерзімі 1 жыл және 1,5 жыл.

Ғылыми-педагогикалық бағыттағы магистратурада КП циклінің көлемі магистратураның білім беру бағдарламасының жалпы көлеміндегі 49 академиялық кредитті құрайды.

Бейіндік бағыттағы магистратурада КП циклінің көлемі 25 академиялық кредитті құрайды (оқу мерзімі 1 жыл) және магистратураның білім беру бағдарламасының жалпы көлемінде 45 академиялық кредит (1,5 жыл оқу мерзіміне), оны жоғары оқу орны өз бетінше ЖООК мен ТК арасында таратады.

Ғылыми-педагогикалық магистратураның білім беру бағдарламасына теориялық оқумен қатар немесе жеке кезеңде қатар жүргізілетін практиканың екі түрі кіреді:

- 1) БП цикліндегі педагогикалық;
- 2) КП цикліндегі зерттеулер – диссертацияны орындау орны бойынша.

КП цикліндегі өндірістік практика оқу үдерісінде алған теориялық білімді бекіту, магистратура оқытылатын білім беру бағдарламасында кәсіби іс-әрекеттің дағдылары, құзыреттіліктері мен тәжірибесін алу, сонымен қатар озық тәжірибені игеру мақсатында жүзеге асырылады.

Магистранттың ғылыми-зерттеу (МҒЗЖ), (эксперименттік-зерттеу) жұмысы (МЭЗЖ) шеңберінде магистранттың инновациялық технологиялармен және өндірістің жаңа түрлерімен танысу бойынша жеке жұмыс жоспары тиісті салалардағы немесе қызмет салаларындағы ғылыми ұйымдарда ғылыми тағылымдамадан өтуді көздейді.

МҒЗЖ (МЭЗЖ) басқа да тәрбие жұмысының түрлерімен бірге немесе бөлек мерзімде жоспарланады.

Пәндер мен модульдердің бағдарламалары, әдетте, бірнеше білім салаларының тоғысында кадрлар даярлауды қамтамасыз ететін пәнаралық және мультидисциплинарлық сипатқа ие.

Ғылыми-педагогикалық бағыт бойынша магистратура терең ғылыми-педагогикалық және зерттеу даярлығына ие жоғары оқу орындары мен ғылыми ұйымдар үшін ғылыми және ғылыми-педагогикалық кадрларды

даярлау бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асырады.

Бейіндік бағыт бойынша магистратура экономика, медицина, құқық, білім беру, өнер, қызмет көрсету және бизнес салалары, қорғаныс және Ұлттық қауіпсіздік, құқық қорғау қызметі салалары үшін тереңдетілген кәсіби даярлығы бар басқарушы кадрларды даярлау бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асырады.

Қорытынды аттестаттау ғылыми-педагогикалық және мамандандырылған бағыттар бойынша магистратураның білім беру бағдарламасының жалпы көлеміндегі кемінде 12 академиялық кредитті құрайды және магистрлік диссертацияны (жобаны) жазу және қорғау түрінде жүзеге асырылады.

Қорытынды аттестаттаудың мақсаты магистратураның білім беру бағдарламасын оқуды аяқтау бойынша қол жеткізілген оқу нәтижелерін және меңгерілген құзыреттерді бағалау болып табылады.

8. МББ бекіту тәртібі

МББ кафедралар дайындайды. МББ кестелердің бекітілген құрылымы мен нысандарына сәйкес екі тілде (мемлекеттік және орыс) жасалады. Академиялық комитет тиісті білім беру деңгейінің ҚР МЖМБС талаптарына сәйкестігін тексереді, факультет және жалпы университет шеңберінде білім беру бағдарламаларын біріздендіруге, оқу процесін ұйымдастыру тұрғысынан әзірленген жоспарлардың оңтайлылығына, сондай-ақ оқыту нәтижелерінің құзыреттілігі мен қол жетімділігін қамтамасыз етуге талдау жүргізеді. ҚР МЖМБС-ның қандай да бір талаптарының орындалмауы, біріздендіру және құзыреттілігі анықталған жағдайда, МББ кафедраға пысықтау үшін қайтарылады. Университет жыл сайын МББ өзектендіруді жүргізеді (ғылым, техника, мәдениет, экономика, технология және әлеуметтік саланың дамуын ескере отырып, пәндер құрамы бөлігінде). МББ-на өзгерістер ҚР БҒМ ұсынымдары негізінде де енгізілуі мүмкін. Бекіту алдында модульдік білім беру бағдарламасы жұмыс берушіні түйіндей отырып, университеттің Ғылыми кеңесі, ОӘК отырысында қаралады.

Жаңадан қабылданған МББ бойынша оқыту 1 курстан басталады. Қалған курстардың студенттері/магистранттарын оқыту бұрын бекітілген МББ бойынша жүргізіледі.

Бекітілген МББ студенттің/магистранттың бүкіл оқу мерзімі ішінде өзгеріссіз жұмыс істейтін университетішілік негізгі нормативтік құжат болып табылады. Кафедра жыл сайын жаңа оқу жылына арналған жетілдірілген МББ қалыптастыру үшін ЭПК-ны талдайды және қажет болған жағдайда толықтырады, бұл ретте білім беру бағдарламаларының ерекшелігіне байланысты модульдердің сипаттамасына толықтырулар енгізуге жол беріледі. Басып шығарылған, келісілген және қол қойылған МББ кафедраларының меңгерушілері ағымдағы оқу жылының соңында маусым

айынан кешіктірмей университеттің Ғылыми кеңесінің қарауына шығарылады және ректор бекітеді.

Модульдік білім беру бағдарламасы университеттің Ғылыми кеңесінде қаралып, бекітілгеннен кейін ректордың (не уәкілетті тұлғаның) қолы қойылып, Ғылыми кеңес отырысының өткізілетін күні қойылады. Модульдік білім беру бағдарламаларын әзірлеу тәртібі G қосымшасында келтірілген.

9. Сілтемелер

Осы Әдістемелік нұсқаулық төмендегідей нормативтік құжаттар негізінде әзірленген:

1. 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (28.12.2017 ж. өзгерістермен және толықтырулармен).

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым Министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығымен бекітілген, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (05.05.2020 ж. №182 өзгерістермен және толықтырулармен)

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (18.05.2020 ж. №207 өзгерістермен және толықтырулармен)

4. ҚР Білім және ғылым Министрінің 20.04.2011 ж. №152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру ережелері, 2018 жылғы 12 қазандағы № 563 бұйрығы өзгерістер мен толықтыруларымен.

5. Болон процесі: ұлттық, аймақтық және жаһандық білім беру кеңістігін құру және қосу. - Бухарест, 27 сәуір 2013 ж. ECTS – Пайдаланушы нұсқаулығы. Брюссель 6 ақпан, 2009 ж.

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті

М.Өтемісов атындағы Батыс
Қазақстан университетінің
Ғылыми Кеңесінің шешімімен
бекітілген

№ ____ хаттама _____

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім беру саласының коды және жіктелуі

Дайындық бағыттарының коды мен жіктелуі

Білім беру бағдарламасының коды мен атауы

Дайындағандар:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Сарапшылар:

- 1.
- 2.

Білім беру бағдарламасы кафедра отырысында талқыланып, оң шешімге ие болды

« _____ » _____ 20 _ ж. хаттама № _____

Білім беру бағдарламасы факультет кеңесінің отырысында қарастырылып, ұсынылды _____

« _____ » _____ 20 _ ж. хаттама № _____

Білім беру бағдарламасы төмендегі жұмыс берушілердің өкілдерімен және басқа да мүдделі тұлғалармен келісілді:

- 1.
- 2.

Білім беру саласының коды және жіктелуі

Дайындық бағыттарының коды мен жіктелуі

Білім беру бағдарламаларының тобы

Білім беру бағдарламасының атауы

Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы бойынша деңгейі

Классификацияның ұлттық шеңбері бойынша деңгейі

Жіктеудің салалық шеңбері бойынша деңгейі

Берілетін академиялық дәреже

Оқу түрі

Оқу мерзімі

ECTS кредиттерінің жалпы саны

**Білім беру бағдарламасы бойынша оқыту нәтижелерінің қалыптасатын
құзыреттіліктерімен арақатынасының матрицасы**

	1ОН	2ОН	3ОН	4ОН	5ОН	6ОН	7ОН	8ОН
1НҚ								
2НҚ								
3НҚ								
4НҚ								
5НҚ								
6НҚ								
7НҚ								
8НҚ								

С қосымшасы

Бекітемін
Академиялық қызмет
жөніндегі проректор
_____ Ә.С.Тасмағамбетов
«___» _____ 20__ ж.

1 курс студенттерінің 20__ - 20__ оқу жылдарына _____ бойынша элективті пәндер каталогы

Каталог electивных дисциплин по _____ для студентов 1 курса на 20__ -20__ учебные годы

Catalogue of elective disciplines for the 1st –year students of _____ for 20__ - 20__ academic years

№	Пәннің циклі/ Цикл дисциплины/ Cycle of the course	Пәннің коды Код дисциплины Code of the course	Пәннің атауы Название дисциплины Name of the course	Кредит саны Кол-во кредитов Credit hours	Шамаланған семестр Предполагаемый семестр Estimated term	Аннотация Аннотация Annotation	Пререквизиттер Пререквизиты Prerequisites	Постреквизиттер Постреквизиты Postrequisites	Пәннің жүргізілуіне жауапты кафедра Кафедра, ответственная за ведение дисциплины The department responsible for the maintenance of the course
Таңдау бойынша жалпы модульдері / Общие модули по выбору/ General modules on choice									
1.						Мақсаты: Оқыту нәтижелері:			
2.						Цель: Результаты обучения:			
3.						Goal: Learning outcome:			
Таңдау бойынша базалық модульдері / Базовые модули по выбору/ Basic modules on choice									
4.						Мақсаты: Оқыту нәтижелері:			

5.						Цель: Результаты обучения:			
6.						Goal: Learning outcome:			
Таңдау бойынша кәсіптік модульдер/ Профилирующие модули по выбору/ Elective modules by choice									
7.						Мақсаты: Оқыту нәтижелері:			
8.						Цель: Результаты обучения:			
9.						Goal: Learning outcome:			
Таңдау бойынша кәсіптік модульдер/ Профилирующие модули по выбору/ Elective modules by choice									

Құрастырған: кафедра меңгерушісі _____
(қолы, аты-жөні)

« ____ » _____ 20__ ж.

Академиялық комитетте қарастырылды
хаттама № _____ төрағасы _____
(қолы, аты-жөні)

« ____ » _____ 20__ ж.

Факультет деканы _____
(қолы, аты-жөні)

« ____ » _____ 20__ ж.

Факультет ОӘК-де қарастырылды хаттама
№ _____ төрағасы _____
(қолы, аты-жөні)

« ____ » _____ 20__ ж.

Келісілді: жұмыс беруші _____
(қолы, аты-жөні)

« ____ » _____ 20__ ж.

Келісілді: Академиялық қызмет департаментінің директоры _____
(қолы, аты-жөні)

« ____ » _____ 20__ ж.

Тіркеу № _____
Күні _____

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті

**20__/20__ оқу жылына элективті пәндерді каталогқа енгізуге
ӨТІНІМ**

Оқытушының ТАӘ _____
Ғылыми дәрежесі, лауазымы, қызметі _____
Кафедра _____
Факультет _____
Пән атауы _____
Кредит саны _____ Пәндер циклі _____
ЖОЖ бойынша семестрі _____ Оқыту тілі _____
Пререквизиттер _____

Курсты оқытудың мақсат міндеттері _____

Курстың қысқаша мазмұны _____

Болжамды білім беру бағдарламасы _____

Оқытушының қолы _____ Күні _____ 20__
Каф.меңгерушісі _____

(қолы)

(ТАӘ)

Факультет деканы _____

(қолы)

(ТАӘ)

Академиялық комитет қорытындысы

Комитет мүшелерінің қолдары _____

Күні _____

Жоғары білім берудің Еуропалық біліктілік шеңбері
(Дублин дескрипторлары)

Оқыту нәтижелері	Бірінші оқу циклы (бакалавриат)	Екінші оқу циклы (магистратура)
Білім және түсіну	жалпы орта білім негізінде қалыптасқан оқу саласындағы білім мен түсініктерді көрсету әдетте алдыңғы қатарлы оқулықтар қолдайтын деңгейге сәйкестік және зерттеу саласындағы ең озық біліммен байланысты белгілі бір аспектілерді қамтиды	көбінесе зерттеу контекстінде идеяларды әзірлеу және/немесе қолдану кезінде түпнұсқалықты көрсету үшін негіз немесе мүмкіндікті құрайтын бакалавр деңгейімен байланысты білім мен түсінікке негізделген және/немесе тереңдететін білім мен түсініктерді көрсету
Білім мен түсіну қабілетін практикада қолдану	өз білімін және түсінігін еңбек қызметіне немесе кәсіпке кәсіби көзқарас туралы куәландыратын тәсілмен қолдану қабілеті және әдетте зерттеу саласы шеңберінде дәлелдерді қалыптастыру және негіздеу және проблемаларды шешу арқылы көрсетілетін құзыреттіліктерге ие болу	Білім мен түсіністікті қолдану қабілеті және зерттеу саласына байланысты неғұрлым кең (пәнаралық) контексте жаңа және беймәлім контексте мәселелерді шешу қабілеті
Пікір айту, идеяларды бағалау және қорытынды тұжырымдау мүмкіндігі	әлеуметтік маңызды бар ғылыми немесе этикалық мәселелерді есепке алуды көздейтін пайымдаулар шығару үшін маңызды деректерді (әдетте зерттеу саласы шеңберінде) жинауды және түсіндіруді жүзеге асыру қабілеті	білімді ықпалдастыру және күрделі мәселелерді шешу және олардың білімі мен пайымдауларын пайдаланумен байланысты әлеуметтік және этикалық жауапкершілікті есепке алуды көздейтін толық емес немесе шектеулі ақпарат негізінде пайымдаулар тұжырымдау қабілеті
Қарым-қатынас дағдылары	ақпаратпен, идеялармен, проблемалармен және шешімдермен кәсіпқойларға да, маман емес адамдарға да қатынасу мүмкіндігі	өз тұжырымдарын кәсіпқойлар мен маман емес адамдарға нақты және дәйекті түрде тұжырымдау үшін пайдаланылатын білім мен негіздемені жеткізу мүмкіндігі
Оқыту саласындағы дағдылар	жоғары дербестік дәрежесі бар оқуды жалғастыру үшін қажет оқу саласында осындай дағдылардың болуы	Оқуды көп жағдайда дербес және өз бетінше жалғастыруға мүмкіндік беретін оқу дағдыларына ие болу

Блумның білім беру мақсаттарының таксономиясы

Деңгейі	Анықтама	Түйін сөздер
Білім	Ақпаратты есте сақтау	Анықтау, сипаттау, белгілеу, атау, астын сызу, көбейту, есте сақтау, таңдау, ұсыну, шығару, ұйымдастыру, айту, жазу, тану, өлшеу, қайталау, салыстыру, сәйкес келу/жақындау
Түсіну	Мағынасын түсіну, негізгі ойды қайталау	Түсіндіру, аудару, бағалау, қамту, қорғау, ажырату, кеңейту, жалпылау, суреттеу, мысалдар келтіру, қайталау, болжау, жазу, қорытындылау,талқылау, ұсыну, құрастыру, растау, көрсету, табу, таңдау, атау, тұжырымдау, қарама-қарсы қою, аудару, жіктеу, білдіру, салыстыру
Қолдану	Ақпаратты немесе тұжырымдаманы жаңа жағдайда пайдалану	Қолдану, шешу, құру, көрсету, санау, өзгерту, ашу, басқару, өзгерту, болжау, дайындау, өндіру, айту, көрсету, пайдалану, мысалдар келтіру, түсіндіру, құрастыру, таңдау, табу, бағалау, тәжірибе жасау, суреттеу, тексеру, растау
Талдау	Жақсы түсіну үшін ақпарат немесе тұжырымдамала рмен бөлісу	Анықтау, ажырату, бағалау, талдау, қорытынды шығару, байланыс орнату, таңдау, ажырату, бөлу, салыстыру, қарама-қайшылық, растау, шешу, арнау, қорытынды жасау, сынау, сұрақ қою, диагноз қою, санаттау/жіктеу, көрсету, түсіндіру
Синтез	Бір нәрсе жасау үшін идеяларды біріктіру	Ұсыну, құрылымдау, біріктіру, тұжырымдау, оқыту, дамыту, біріктіру, жинау, құру, жасау, ойлап табу, жобалау, түсіндіру, өндіру, өзгерту, ұйымдастыру, жоспарлау, қайта құру, қайта қарау, жазу, жинақтау, хабарлау, өзгерту/қайта жасау, дәлелдеу, ретке келтіру, таңдау, басқару, жалпылау, алу, жинақтау, құру, шақыру, синтездеу, салыстыру, ұсыну, ұлғайту/кеңейту
Бағалау	Құндылыққа қатысты пайымдаулар жасау	Қарау, бағалау, салыстыру, сынау, ажырату, түсіндіру, қорғау, санау/есептеу, анықтау, таңдау, бағалау, сұрақ қою

Модульдік білім беру бағдарламаларын әзірлеу рәсімі

№	МОП әзірлеу рәсімі	Жауаптылар	Қызметі
1.	ББ үшін мәліметтерді дайындау	Дайындаушы кафедра	Санаттар бойынша ақпарат дайындау: Білім беру бағдарламасының мақсаттары мен міндеттері Бітірушінің біліктілік моделі Оқытудың жоспарланған нәтижелері және негізгі құзыреттер Оқыту стратегиялары мен әдістері Оқыту нәтижелерін бақылау және бағалау Білім алушылардың жетістіктерін бақылау нысандары
2.	Модульдерді қалыптастыру	Дайындаушы кафедра	Оқытудың қажетті нәтижелерін қалыптастыруға ықпал ететін пәндерді жинақтау
3.	Деректерді кестелік формаларға ресімдеу	Дайындаушы кафедра	Оқу нәтижелерінің картасы Оқу процесінің кестесі Білім беру бағдарламасының картасы. Академиялық кезең, кредиттер, бақылау нысаны, шифр және т. б. бойынша бөле отырып, оқуға ұсынылатын модульдердің, пәндердің және ұсынылатын траекториялардың тізбесін жасау.
4.	ББ сараптамасы	Дайындаушы кафедра	Жұмыс берушілермен, мамандармен, практика базаларының өкілдерімен кездесу. МББ-н таныстыру, әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды алу, қажет болған жағдайда түзетулер мен толықтырулар енгізу.
5.	Факультеттің академиялық комитетінің отырысында МББ талқылау	Академиялық комитет	МББ-н отырыста талқылау, мақұлдау туралы шешім қабылдау және жоғары тұрған органға бекітуге беру.
6.	Университет ОӘК отырысында МББ талқылау	Университеттің оқу-әдістемелік кеңесі	МББ-н отырыста талқылау, мақұлдау туралы шешім қабылдау және жоғары тұрған органға бекітуге беру.
7.	Ғылыми кеңестің отырысы	Ғылыми кеңес	Білім беру бағдарламаларын қарау және бекіту

**«М.ӨТЕМІСОВ атындағы БАТЫС ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

Бекітемін
М.Өтемісов атындағы БҚУ
Басқарма төрағасы-ректордың м.а.
Серғалиев Н.Х. Серғалиев
28 . 08 . 2020 ж.

**БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН МОНИТОРИНГТЕУ
ЖӨНІНДЕГІ ЕРЕЖЕ**

Орал қ., 2020 ж.

МАЗМҰНЫ

1. Қолданылу саласы
2. Негізгі терминдер және олардың анықтамалары
3. Қысқартулар мен белгілер
4. Жалпы ережелер
5. Сілтемелер

1. Қолданылу саласы

Осы ереже білім беру бағдарламаларын мониторингтеу әдістемесіне бірінші тәсілді қамтамасыз етуге, университеттің білім беру бағдарламаларын бағалау рәсімдерін айқындауға арналған.

2. Негізгі терминдер және олардың анықтамалары

Трансферттің (аударудың) және кредиттерді жинақтаудың Еуропалық жүйесі (ECTS) - білім беру траекториясын, оқу орнын және оқу елін ауыстыру кезінде білім алушылардың игерген оқу пәндерін (кредиттермен және бағалармен) салыстыру және қайта есептеу жүзеге асырылатын білім беру бағдарламаларының (пәндер, курстар, модульдер) компоненттеріне сынақ бірліктерін (кредиттерін) беру тәсілі;

Жеке оқу жоспары - типтік оқу жоспары мен элективті пәндер каталогы негізінде эдвайзердің көмегімен білім алушылардың әр оқу жылына өздігінен қалыптастырылатын оқу жоспары;

Элективті пәндер каталогы - оқу мақсаты, қысқаша мазмұны (негізгі бөлімдері) және күтілетін оқу нәтижелері (студенттер алатын білім, білік, дағды және құзыреттілік) көрсетілген қысқаша сипаттамасы бар, таңдау компоненті бойынша барлық пәндердің жүйеленген аннотацияланған тізбесі. Элективті пәндер каталогында әрбір оқу пәнінің пререквизиттері мен постреквизиттері көрсетіледі; кредит-білім алушының/оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі;

Кредиттік оқыту технологиясы - білім алушы мен оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі ретінде кредитті пайдалана отырып, білім алушының пәндерді оқу дәйектілігін таңдауы және өз бетінше жоспарлауы негізінде оқыту;

Құзыреттілік - кәсіби және жеке тұлғалық даму үшін еңбек және оқу жағдайларында дәлелденген қабілеттерді, білімді, жеке, әлеуметтік, әдістемелік қабілеттерді пайдалану; модуль – білім беру бағдарламасының оқыту нәтижелері тұрғысынан аяқталған, білім алушылар нақты тұжырымдайтын білімі, іскерлігі, дағдылары мен құзыреттілігі бар, бағалаудың барабар критерийлері бар құрылымдық элементі.

Бітірушінің құзыреттілік моделі – жалпы мәдени және кәсіби құзыреттердің тізімін және олардың құрылымын сипаттауды қамтитын жоспарланған білім беру мақсаттары мен БББ дамыту нәтижелерінің жиынтығы.

Модульдік білім беру бағдарламасы - білім алушылардың белгілі бір академиялық дәреже және/немесе біліктілік алу үшін қажетті негізгі құзыреттерді меңгеруіне бағытталған оқу модульдерінің жиынтығын қамтитын оқыту бағдарламасы; пәндер тізбесі, оқу, ғылыми-зерттеу (эксперименттік-зерттеу жұмысы), кәсіптік практикалар, қорытынды мемлекеттік аттестаттау және бақылау нысандары арқылы көрсетілетін білім алушыларды даярлау мазмұнының жалпы сипаттамасын көрсетеді;

Модульдік оқыту - білім беру бағдарламасын, оқу жоспарын және оқу пәндерін модульдік құру негізінде оқу процесін ұйымдастыру тәсілі;

Оқыту нәтижелері (ОН) – ресми және бейресми оқыту процесінде алынған және біліктілікті алу кезінде расталған және танылған құзыреттер. Олар білім, дағды және құзыреттілік ретінде анықталады;

Элективті пәндер – белгіленген кредиттер шеңберінде таңдау бойынша компонентке кіретін және білім беру ұйымдары енгізетін, білім алушының жеке дайындығын көрсететін, әлеуметтік-экономикалық даму ерекшелігін және нақты өңірдің қажеттілігін, жоғары оқу орнының қалыптасқан ғылыми мектептерін ескеретін оқу пәндері.

3. Қысқартулар мен белгілер

ECTS – сынақ бірліктерінің жинақтау жүйесі

БП – базалық пәндер

МЖМББС – Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты

ЭПК – элективті пәндер каталогы

ЖБП – жалпы білім беру пәндері

БББ – білім беру бағдарламасы

БП – бейіндеуші пәндер

ОН – оқыту нәтижелері

4. Жалпы ережелер

М.Өтемісов атындағы БҚУ-нің білім беру бағдарламалары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің нормативтік құжаттары және университеттің ішкі ережелері негізінде әзірленеді.

БББ мазмұны мен құрылымы жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес келеді және даярлаудың барлық бағыттары мен деңгейлері үшін пәндердің оқу жұмыс жоспарлары мен оқу жұмыс бағдарламалары (силлабустар) арқылы жүзеге асырылады.

Университетте оқу нәтижелерінің тиімділігін арттыру мақсатында білім беру бағдарламаларын мониторингілеу мен бағалауға кешенді тәсіл қолданылады.

Білім алушыларды даярлау сапасы білім беру бағдарламаларын бағалау, мониторинг және сараптама жүргізу жолымен айқындалады.

Білім беру бағдарламаларының мониторингі еңбек нарығында БББ-ның талап етілу дәрежесі туралы ақпарат алу, білім беру қызметтері саласындағы талаптарды орындау; білім беру бағдарламаларын жобалау және іске асыру кезінде талаптарды өзектендіру мақсатында жүзеге асырылады.

Білім беру бағдарламасының мониторингі мыналарды қамтиды:

✓ факультеттердің академиялық комитеттерінің отырысында білім беру бағдарламаларын талдау;

- ✓ білім беру бағдарламасын сараптамалық бағалау мен рецензиялау;
- ✓ жұмыс берушілердің, түлектердің және басқа да мүдделі тараптардың ұсыныстары мен ескертулерін ескере отырып, білім беру бағдарламасын жаңарту;
- ✓ жаңарту, бекіту бойынша ұсыныстар;
- ✓ жаңартылған білім беру бағдарламасын Болон процесі және академиялық ұтқырлық орталығының тізіліміне енгізу.

Модульдік білім беру бағдарламасының негізіне түлектің құзыреттілік моделі жатады, оны өзектендіру еңбек нарығы мен қоғамның сұраныстарына, жұмыс берушілердің, білім алушылар мен түлектердің тілектеріне сәйкес жүзеге асырылады.

Университетте базалық, бейінді, элективті модульдер мен пәндерді қайта қарау және толықтыру жүйелі түрде жүзеге асырылады.

Білім беру бағдарламаларының сапасы оқу жұмыс жоспарларын, элективті пәндер каталогтарын, білім алушылардың жеке оқу жоспарларын, білім беру бағдарламаларын әзірлеу мен іске асыруды регламенттейтін нормативтік құжаттарды, білім алушыларды, түлектерді және жұмыс берушілермен жүргізілген сауалнамаларды талдау негізінде бағаланады.

Білім беру бағдарламалары білім алушылар мен жұмыс берушілердің қатысуымен кафедра, академиялық комитет отырысында жүзеге асыру сапасына мониторинг жүргізу рәсімінен өтеді.

Бағалау нысандары:

- ✓ университетке түсу үшін талапкерлерге жасалған шарттар;
- ✓ білім алушыларға көрсетілетін білім беру қызметтерінің сапасы;
- ✓ білім беру бағдарламасын іске асыру шарттары және материалдық-техникалық қамтамасыз ету;
- ✓ профессор-оқытушылар құрамының сапалық құрамы;
- ✓ түлектерді даярлау сапасы.

Білім беру бағдарламаларын бақылау түрлері:

- ✓ білім алушыларға, ПОҚ-на, жұмыс берушілерге және басқа да стейкхолдерлерге сауалнама жүргізу;
- ✓ түлектердің жұмысқа орналасуын талдау;
- ✓ түлектер және жұмыс берушілермен кері байланыс;
- ✓ білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау рәсімдерінің негіздері

Білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру тиімділігінің критерийлері: жұмыс берушілердің білім алушылардың практикадан өту қорытындылары бойынша пікірлер беруі, практика базаларын кеңейту бойынша шарттар жасасу, түлектердің жұмысқа орналасу пайызы, олардың мансаптық өсуі мен дамуы.

Білім алушылардың даярлық деңгейіне жұмыс берушілердің қанағаттануын бағалау әлеуметтік сауалнама, сауалнама жүргізу кезінде, білім алушылардың өндірістік практикадан өту қорытындылары бойынша пікірлер негізінде жүзеге асырылады.

Білім алушылардың практикадан өту базасымен қанағаттанушылығын бағалау практика барысында, бастапқы және қорытынды конференцияларда, өндірістік практика бойынша есептерде жүргізіледі.

Мониторинг қорытындысы бойынша білім беру бағдарламаларын одан әрі дамыту, оларды өзектендіру, білім алушылар контингентін қалыптастыру, кәсіптік бағдарлау жұмысын жүргізу туралы шешімдер қабылданады.

Білім алушылардың білім беру қызметтерінің сапасына қанағаттану нәтижелері және профессорлық-оқытушылық құрамның жұмыс жағдайларына қанағаттану дәрежесі сыртқы ұйымдардың зерттеу нәтижелері негізінде ЖОО сайтында жарияланады.

Білім беру бағдарламалары сапаны сыртқы бағалау рәсімдеріне-аккредиттеу агенттіктерінде, ұлттық рейтингтерде мамандандырылған аккредиттеуге қатысады.

Жыл сайын білім беру бағдарламалары Болон процесі және академиялық ұтқырлық орталығының білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу кезінде республикалық деңгейде сараптамалық бағалауға қатысады.

Білім беру бағдарламаларын ішкі және сыртқы мониторингтеу мен бағалау қорытындылары барлық мүдделі тараптардың: оқытушылардың, білім алушылардың, жұмыс берушілердің, серіктес жоғары оқу орындарының және т. б. назарына жеткізіледі.

5. Сілтемелер

Осы Әдістемелік нұсқаулық төмендегідей нормативтік құжаттар негізінде әзірленген:

1. 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (28.12.2017 ж. өзгерістермен және толықтырулармен).

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым Министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығымен бекітілген, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (05.05.2020 ж. №182 өзгерістермен және толықтырулармен)

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (18.05.2020 ж. №207 өзгерістермен және толықтырулармен)

4. ҚР Білім және ғылым Министрінің 20.04.2011 ж. №152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру ережелері, 2018 жылғы 12 қазандағы № 563 бұйрығы өзгерістер мен толықтыруларымен.

**«М.ӨТЕМІСОВ атындағы БАТЫС ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

Бекітілді
М. Өтемісов атындағы Батыс
Қазақстан университетінің
Басқарма төрағасы – ректордың м.а.
 – Н.Х. Сердалиев
26.08 2021 ж.

**ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ ЖҮЙЕСІ БОЙЫНША
ЕРЕЖЕ**

Орал қ., 2021 ж.

МАЗМҰНЫ

1. Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау ережелерін дайындаудың мақсаты мен міндеттері
2. Негізгі терминдер мен олардың анықтамалары
3. Балдық-рейтингтік жүйенің мақсаттары мен міндеттері
4. Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау қағидаттары
5. Оқу жетістіктерін бағалау критерийлері
6. Білім алушылардың үлгерімін бағалау және балдық-рейтингтік оқыту жүйесін қолдану кезіндегі білім беру үдерісіне қатысушылардың жауапкершілігі, құқықтары мен міндеттері
7. Сілтемелер

1. Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау ережелерін дайындаудың мақсаты мен міндеттері

Білім беру бағдарламасын игерудің негізгі мақсаты білім алушыларда күтілетін оқыту нәтижелерін және кәсіби құзыреттерді қалыптастыру болып табылады.

Оқытудан күтілетін нәтижелер білім беру бағдарламасының деңгейінде, сондай-ақ силлабустағы әрбір нақты пән үшін сипатталады.

Оқыту нәтижелері Б.Блум таксономиясының деңгейлері бойынша сипатталады: білу, түсіну, қолдану, талдау, жинақтау, бағалау.

Оқыту нәтижелері білім беру бағдарламасын жобалаудағы негізгі бағдар болып табылады. Оларға сәйкес ПОҚ оқыту және бағалау әдістерін таңдайды.

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау оқытудың күтілетін нәтижелерінің қалыптасуының нақты деңгейін анықтауға бағытталған бағалаудың әртүрлі нысандары мен әдістерінің көмегімен жүзеге асырылады.

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау үшін қолданылатын әдістер студентке бағдарланған сипатта болуы тиіс.

2. Негізгі терминдер мен олардың анықтамалары

Аралық бақылау – бір оқу пәнінің бөлімін (модулін) аяқтағаннан кейін білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау.

Бағалау критерийі – білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалауға негіз болатын белгі.

Білім алушыларды аралық аттестаттау – білім алушылардың оқу аяқталғаннан кейін бір оқу пәнінің бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім.

Білім алушылардың қорытынды бақылауы – емтихан түріндегі аралық аттестаттау кезеңінде олардың оқу пәнінің бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау мақсатында білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау; егер пән бірнеше академиялық кезеңде оқылатын болса, онда қорытынды бақылау осы академиялық кезеңде оқытылатын пән бөлігі бойынша жүргізілуі мүмкін.

Білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау – академиялық кезең ішінде кәсіптік оқу бағдарламасына сәйкес ағымдағы сабақтарда оқытушы жүргізетін білім алушылардың білімін жүйелі тексеру.

Білім алушылардың оқу жетістіктері – білім алушылардың оқу процесінде игерген және жеке тұлғаның қол жеткізген даму деңгейін көрсететін білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

Білім алушылардың оқу жетістіктерінің деңгейі – бағалаудың 6 критерийіне сәйкес білім алушылардың оқу жетістіктерінің даму дәрежесі.

Білім алушының өзіндік жұмысы (БӨЖ) – білім алушылардың өз бетінше оқуына бөлінген, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген, тест, бақылау жұмыстары, коллоквиумдар, рефераттар, шығармалар және есептер түрінде бақыланатын тақырыптардың белгілі бір тізбесі бойынша жұмыс; білім алушының өзіндік жұмысының барлық көлемі білім алушыдан күнделікті өзіндік жұмысты талап ететін тапсырмалармен расталады.

Дескрипторлар – біліктілік шеңберіне жататын термин. Әр түрлі біліктілік деңгейлері үшін оқу нәтижелерін жалпыланған түрде сипаттайды. Дескрипторлар жүйесі инвариантты, яғни белгілі бір білім беру контекстіне байланысты емес, бұл біліктіліктерді салыстыруды жеңілдетеді. Болон процесінде жоғары білімнің Еуропалық біліктілік шеңберінің ажырамас бөлігі болып табылатын Дублин дескрипторлары жүзеге

асырылады. Дублин дескрипторлары жоғары білімнің әр циклінде оқу нәтижелерін бағалауға келісілген талаптарды ұсынады.

Көп деңгейлі тапсырмалар – студенттердің қабілеттерін ескере отырып, сараланған оқытуды ұйымдастыру үшін қолданылатын әр түрлі деңгейдегі тапсырмалар.

Критериалды бағалау – нақты анықталған критерийлер негізінде білім алушылардың іс жүзінде қол жеткізген оқу нәтижелерін күтілетін оқу нәтижелерімен салыстыру процесі.

Құзыреттілік – кәсіби және жеке даму үшін еңбек пен оқу жағдайларында дәлелденген қабілеттерді, білімдерді, жеке, әлеуметтік, әдістемелік қабілеттерді пайдалану; модуль – білім алушылардың алған білімдері, біліктері, дағдылары мен құзыреттері нақты тұжырымдалған, бағалаудың барабар критерийлері бар білім беру бағдарламасының дербес, оқыту нәтижелері тұрғысынан аяқталған құрылымдық элементі.

Ойлау дағдыларының деңгейлері – әр деңгейі белгілі бір ойлау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған оқу мақсаттарының иерархиялық жүйесі.

Оқу жетістіктерін бағалаудың баллдық-рейтингтік әріптік жүйесі – халықаралық тәжірибеде қабылданған әріптік жүйедегі сандық эквивалентіне сәйкес келетін және білім алушылардың рейтингін белгілеуге мүмкіндік беретін балл түріндегі оқу жетістіктерінің деңгейін бағалау жүйесі.

Оқыту мақсаттары – оқу бағдарламасына сәйкес пән бойынша оқу курсы барысында білуге, түсінуге және дағдыларға қол жеткізу бойынша күтілетін нәтижелерді қалыптастыратын бекітулер.

Оқыту нәтижелері (ОН) – формальды және формальды емес оқыту процесінде алынған, біліктілікті алу кезінде расталған және танылған құзыреттер. Олар білім, дағды және құзыреттілік ретінде анықталады.

Оқытудың кредиттік технологиясы – студент пен оқытушының оқу жұмысының көлемін біртұтас өлшем бірлігі ретінде кредитті пайдалана отырып, білім алушының пәндерді оқу ретін таңдауы мен өз бетінше жоспарлауына негізделген оқыту.

Оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін білім алушының өзіндік жұмысы (ОЖСӨЖ) – оқу кестесінде көрсетілген оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін білім алушының өзіндік жұмысы; білім алушылардың санатына қарай ол: оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін студенттің өзіндік жұмысы және оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін магистранттың өзіндік жұмысы болып бөлінеді.

Рефлексия – өзін-өзі тануға, өз іс-әрекетінің нәтижелерін қайта қарастыруға және талдауға бағытталған ойлау процесі.

Трансферттің (аударудың) және кредиттерді жинақтаудың Еуропалық жүйесі (ECTS) – білім беру траекториясын, оқу орнын және оқу елін ауыстыру кезінде білім алушылардың игерген оқу пәндерін (кредиттермен және бағалармен) салыстыру және қайта есептеу жүзеге асырылатын білім беру бағдарламаларының (пәндер, курстар, модульдер) компоненттеріне сынақ бірліктерін (кредиттерін) беру тәсілі;

3. Баллдық-рейтингтік жүйенің мақсаттары мен міндеттері

Оқытудың жеке нәтижелерін бағалаудың баллдық-рейтингтік жүйесінің мақсаты оқытудың барлық кезеңінде білім алушылардың үлгеріміне сапалы және объективті бақылау жүргізу болып табылады

Жүйенің негізгі міндеттері:

- білім беру процесінің тиімділігін арттыру;
- жоғары баллдарды саралау және студенттердің оқу жұмысын орындауын бақылаудың нақты параметрлерін жасау есебінен оқытушылардың студенттердің білімін, іскерлігін және дағдыларын бағалаудың объективтілігін арттыру;
- білім беру процесін ұйымдастыру деңгейін арттыру;
- оқыту сапасын ағымдық және аралық бақылаудың әртүрлі түрлері мен нысандарын қолдану мүмкіндіктерін кеңейту, ашықтық және оңтайландыру;

- оқу нәтижелерін үздіксіз бақылауды жоспарлау және жүзеге асыру;
- өзін-өзі дамыту және өзін-өзі бақылау құралы ретінде студенттердің өзіндік жұмысты жоспарлау және өзін-өзі бағалау қабілеттерін дамыту.

4. Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау қағидаттары

Бағалау жүйесі келесі принциптерге негізделеді:

✓ Оқыту мен бағалаудың өзара байланысы. Бағалау оқытудың ажырамас бөлігі болып табылады және оқу бағдарламасының мақсаттарымен, күтілетін нәтижелермен тікелей байланысты.

✓ Объективтілік, сенімділік және негізділік. Бағалау нақты және сенімді ақпарат береді. Объективтілік, сенімділік және негізділік біріге отырып бағалаудың сапасын анықтайды. Ең маңызды сипаттама – бұл біздің нақты нені өлшейтінімізді және бағалауды қаншалықты дұрыс жүргізетінімізді көрсететін бағалаудың негізділігі. Бұл қағидатты жүзеге асыру мыналарды көздейді: - нені бағалау керек екенін нақты түсіну және анықтау; - бағалау критерийлерін құрастыру және негіздеу; - тапсырмаларды әзірлеу және рәсімдерді жоспарлау.

✓ Айқындық және қолжетімділік. Бағалау анық және ашық ақпарат береді, білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың қатысуы мен жауапкершілігін арттырады. Бұл принцип бағалаудағы мақсаттар мен процедуралар анық, нұсқаулар анық және түсінікті, нәтиже пайдалы және қолжетімді болуы керек деп болжайды. Бағалау процесінде оның орындылығы мен дұрыстығына күмән болмауы керек. Өз кезегінде, білім беру үдерісіне қатысушылар арасындағы сенім мен өзара әрекеттестікке қол жеткізу олардың қатысуын арттырады және оқу нәтижелеріне оң әсер етеді.

✓ Үздіксіздік. Бағалау білім алушылардың оқу жетістіктерін уақтылы және жүйелі түрде қадағалауға мүмкіндік беретін үздіксіз процесс болып табылады.

✓ Дамытуға бағытталған. Білім алушылардың қандай білімі мен дағдылары бар екендігі туралы ақпаратты жинауға және талдауға негізделген бағалау білім беру процесінде одан әрі қадамдар туралы негізделген шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді.

Білім алушылардың дайындық сапасын бағалау екі бағытта жүргізіледі: пәнді меңгеру деңгейін бағалау және білім алушылардың құзыреттіліктерін бағалау. Жұмыс оқу жоспарларына енгізілген барлық оқу пәндері бойынша білім алушылардың дайындық деңгейін бақылау 100 баллдық бірыңғай жүйе бойынша жүзеге асырылады.

Баллдық-рейтингтік жүйе оқытудың барлық кезеңдерінде білім алушылардың кәсіби және жалпы мәдени құзыреттіліктерін қалыптастыру үдерісі мен нәтижелерін бағалаудың негізгі құралы болып табылады.

Баллдық-рейтингтік жүйе студенттердің жеке жетістіктерін баллмен жинақталған рейтингтік бағалау нәтижелері бойынша рейтингті қамтамасыз етеді.

Оқыту нәтижелерін баллдық-рейтингтік бағалау оқу жоспарының барлық пәндеріне, оның ішінде курстық жұмыстарға (жобаларға) және тәжірибенің барлық түрлеріне енгізілген.

5. Оқу жетістіктерін бағалау критерийлері

Білім алушылардың оқу жетістіктері (білімі, іскерліктері, дағдылары және құзыреттері) бағалаудың баллдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша дәстүрлі бағалау шкаласы мен ECTS шкаласына көшіріліп, баллмен бағаланады:

Бағалау әріптік жүйе бойынша	Сандық эквивалент	Баллдар (%- дық мазмұн)	Бағалау дәстүрлі жүйе бойынша
------------------------------	-------------------	-------------------------	-------------------------------

A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Оқытушы қорытынды бақылау жүргізу кезінде емтихан комиссиясының мүшелеріне пән бойынша оқыту нәтижелері мен оларға сәйкес бағалар деңгейлерінің сипаттамасы көрсетілген бағалау шкаласын ұсынуға міндетті.

Бағалау критерийлері – студенттердің ағымдық, аралық және қорытынды бағалары жүргізілетін силлабуста және емтихан парағында нақты жазылған параметрлер.

Барлық сабақ түрлері бойынша, соның ішінде қорытынды бақылау жүргізілетін пән бойынша бағалау критерийлері Moodle жүйесінде орналастырылатын пәндердің силлабустарында көрсетілген.

5.1 Дипломдық жұмысты/жобаны қорғау компоненттері бойынша баллдарды шамамен бөлу және бағалау критерийлері

№	Компонент атауы	Бағалау компоненттері	Баллдарды бөлу
1	Дипломдық жұмыстың/жобаның мазмұны 60 балл	Мазмұнның зерттеу тақырыбына сәйкестігі	8
		Тандалған тақырыпты нақты негіздеу, зерттеу нысаны мен пәнін, зерттеу әдістерін, жұмыстың мақсаты мен міндеттерін айқындау	10
		өзектілігі, жаңашылдығы және практикалық маңыздылығы	10
		қамту кеңдігі және тақырыпты зерттеу тереңдігі	10
		нақты құбылыстарды дербес талдау	8
		презентация сипаты – стильдің бірегейлігі (ашықтығы), оның түсініктілігі, қол жетімділігі, логикасы	7
		жұмыстың концептуалдылығы, қорытындылардың дербестігі мен негізділігі	7

2	Жұмысты ресімдеу 10 балл	Ресімдеудің талаптарға сәйкестігі (қаріп, жиектер, абзацтарды таңдау, мәтінді тарауларға, параграфтарға құрылымдау, беттердің дұрыс нөмірленуі)	2
		Қате жазулардың болмауы, орфографиялық және стилистикалық сауаттылық	2
		Ресімдеудің нақтылығы	2
		Сілтемелердің дұрыс ресімделуі	2
		Пайдаланылған әдебиеттер тізімін ресімдеудің дұрыстығы	2
3	Шығармашылық практикалық қосымша 10 балл	Қосымшалардың болуы	2
		ұсынылған материалдар тақырыбының өзектілігі	2
		шығармашылық қосымшаның және жұмыстың зерттеу бөлігінің сәйкестігі (ішкі байланыс)	2
		қосымша материалдардың практикалық маңыздылығы	2
		дипломдық зерттеудің негізгі ережелеріне қосымша материалдарының дәлелділігі	2
4	Дипломдық жұмыстың/жобаның презентациясы 20 балл	Дипломдық жұмыстың/жобаның негізгі ережелерін баяндау сауаттылығы	5
		Жұмыс мазмұнын білуі	4
		Рецензенттің ескертулеріне жауаптардың дұрыстығы мен нақтылығы	3
		АҚ мүшелерінің сұрақтарына жауаптардың дұрыстығы және нақтылығы	3
		Өзіндік көзқарасын қорғай білуі	3
		Визуализация құралдарын пайдалану	2

5.2 Курстық жұмысты/жобаны қорғау компоненттері бойынша баллдарды шамамен бөлу және бағалау критерийлері

№	Компонент атауы	Бағалау компоненттері	Баллдарды бөлу
1	Курстық жұмыстың/жобаның мазмұны 60 балл	Мазмұнның зерттеу тақырыбына сәйкестігі	9
		Объект пен пәнді, зерттеу әдістерін, жұмыстың мақсаты мен міндеттерін нақты анықтау	9
		зерттелетін тақырып бойынша теорияларды, тұжырымдамаларды және бағыттарды бағдарлай білу және оларға сыни баға беру	9

		жұмыс құрылымының қойылатын талаптарға сәйкестігі	9
		курстық жұмыстың нәтижелерін логикалық дәйекті, анық, нақты ұсыну	8
		ғылыми терминологияны дәл қолдану, зерттеу материалдарын стилистикалық сауатты, логикалық дұрыс ұсыну	8
		қорытындылардың дербестігі мен негізділігі	8
2	Жұмысты ресімдеу 10 балл	Ресімдеудің талаптарға сәйкестігі (қаріп, жиектер, абзацтарды бөлу, мәтінді тарауларға, параграфтарға, көлемге құрылымдау)	5
		Қате жазулардың болмауы, орфографиялық және стилистикалық сауаттылық	2
		Ресімдеудің нақтылығы	1
		Пайдаланылған әдебиеттер, сілтемелер тізімін ресімдеудің, беттерді нөмірлеудің дұрыстығы	2
3	Курстық жұмыстың/жобаның презентациясы 20 балл	Курстық жұмыстың / жобаның негізгі ережелерін баяндау сауаттылығы	6
		Жұмыс мазмұнын білуі	6
		Жұмыс жетекшісінің сұрақтарына, ескертулері мен ұсынымдарына нақты және терең жауаптар	4
		Презентацияда визуализация құралдарын пайдалану	4

5.3 Жазбаша емтиханды/жұмысты бағалау критерийлері және баллдарды шамамен бөлу

Баллдар	Бағалау критерийлері
95-100	тақырыпты толық ашу, нақты деректер мен дәлелдердің болуы, баяндаудың қисындылығы, композицияның ойластырылуы, баяндаудың көрнекілігі мен бейнелілігі, баяндаудың бірегейлігі, авторлық стиль; сауатты баяндау
90-94	тақырыпты толық ашу, нақты деректер мен дәлелдердің болуы, баяндаудың қисындылығы, композицияның ойластырылуы, баяндаудың көрнекілігі мен бейнелілігі, баяндаудың бірегейлігі, материалды сауатты ұсыну, баяндауда шамалы дәлсіздіктер бар
85-89	тақырыптың толық ашылуы, растайтын деректер мен дәлелдердің болуы, баяндаудың қисындылығы, баяндаудың көрнекілігі мен бейнесі, композицияның жеткіліксіз ойластырылуы және баяндаудың өзіндік ерекшелігінің жеткіліксіз болуы; материалды сауатты ұсыну
80-84	тақырыптың толық ашылуы, растайтын деректер мен дәлелдердің болуы, баяндаудың көрнекілігі мен бейнесі, баяндаудың жеткіліксіз логикасы, композицияның ойластырылуы және баяндаудың өзіндік

	ерекшелігі, грамматикалық қателердің болуы
75-79	тақырыптың толық ашылмауы, фактілер мен дәлелдердің болуы, бірақ жеткіліксіздігі, баяндаудың жүйелілігі, композицияның дұрыс ойластырылуы, баяндаудың түпнұсқа еместігі, грамматикалық қателердің болуы
70-74	тақырыптың толық ашылмауы, фактілер мен дәлелдердің болуы, бірақ жеткіліксіздігі, баяндаудың анықтығы мен бейнелілігінің жеткіліксіздігі, баяндаудың жүйелілігінің бұзылуы, композицияның дұрыс ойластырылмауы, орфографиялық және пунктуациялық қателердің болуы
65-69	тақырыптың толық ашылмауы, фактілер мен дәлелдердің тақырыпқа сәйкес келмеуі, баяндаудың анықтығы мен бейнелілігінің жеткіліксіздігі, баяндау қисынсыз, композицияның дұрыс ойластырылмауы; өрескел грамматикалық қателер бар
60-64	Тақырып толық ашылмаған, нақты қателер бар, дәлелдер тақырыпқа сәйкес келмейді, материалдарды ұсыну схемалық, қисынсыз, композициясы ойластырылмаған, грамматикалық қателер бар
55-59	тақырыптың толық ашылмауы, фактілер мен дәлелдер тақырыпқа сәйкес келмейді, баяндау көрнекі емес, бейнелі емес, қисынсыз, композиция ойластырылмаған
50-54	тақырыптың толық ашылмауы, фактілер мен дәлелдердің болмауы, баяндау көрнекілігінің, бейнелілігінің болмауы, көптеген грамматикалық қателердің болуы
25-49	тақырыптың ашылмауы, фактілер мен дәлелдердің мүлдем болмауы
0-24	жұмыс жазылмаған, жұмысты жазудан бас тартқан

5.4 Хореография бойынша шығармашылық емтиханды бағалау критерийлері және баллдарды шамамен бөлу

Баллдар	Бағалау критерийлері
95-100	Хореографиялық пәндер негіздерін мінсіз меңгеру, станокта және залдың ортасында экзерсисти сауатты орындай білу, классикалық және халықтық-сахналық билер қозғалысының терминологиясы мен әдістемесін білу, станокта және залдың ортасында экзерсисти жоғары кәсіби деңгейде іс жүзінде орындай білу. Хореография өнерінің тарихын, көрнекті балетмейстерлер мен орындаушыларды теориялық білу. Өткен тақырыптар бойынша комбинацияларды, этюдтерді құра білу, музыкалық талдау жасау.
90-94	Хореографиялық пәндер негіздерін мінсіз меңгеру, станокта және зал ортасында экзерсисти кәсіби деңгейде орындай білу, классикалық би терминологиясын және халықтық-сахналық би қимылдарын орындау әдістемесін білу. Хореография өнерінің тарихын, Қазақстанның көрнекті балетмейстерлерінің шығармашылық қызметін білу. Комбинацияларды құра білу және музыкалық талдау жасау.
85-89	Хореографиялық пәндердің негіздерін жақсы меңгеру және білу, станокта және залдың ортасында кішігірім қателіктермен экзерсисти жеткілікті кәсіби деңгейде орындай білу, классикалық биді практикалық меңгеру, қозғалыстарды орындау терминологиясы мен әдістемесін білу. Комбинациялар мен этюдтерге музыкалық талдау жасай білу. Хореографиялық өнер тарихының маңызды оқиғаларын білу. Оқытушымен бірге станокта комбинация құрастыра білу.

80-84	Хореографиялық пәндер негіздерін жақсы меңгеру, станокта және залдың ортасында жақсы кәсіби деңгейде экзерсисті орындауда кішігірім қателіктер жіберу, өткен материал бойынша би комбинацияларын практикалық меңгеру және орындау. Қозғалыстарды орындау терминологиясы мен әдістемесін білу. Оқытушымен бірлесіп комбинацияны станокта құрастыру, музыкалық талдау жасай білу.
75-79	Хореографиялық пәндер негіздерін жақсы меңгеру, хореографиялық пәндер бойынша станокта және залдың ортасында экзерсисті жеткілікті жақсы деңгейде орындай білу. Қозғалыстарды орындау терминологиясы мен әдістемесін білу. Оқытушымен бірге станокта қимылдарды әдістемелік талдау және комбинацияны музыкалық талдау жасай білу
70-74	Хореографиялық пәндер негіздерін жақсы деңгейде меңгеру. Станокта және залдың ортасында кішігірім қателіктері бар экзерсис комбинацияларын орындау. Қозғалыстарды орындау терминологиясы мен әдістемесін нашар білу. Комбинацияларды <u>дұрыс құрастыра алмау, музыкалық талдау жасай алмау</u>
65-69	Хореографиялық пәндер негіздерін орта деңгейде меңгеру. Станокта және залдың ортасында экзерсисті орындауда қателіктер жіберу, терминологияны, қозғалыстар мен комбинацияларды орындау әдістемесін нашар білу. Комбинацияларды құра алмау және музыкалық талдау жасай алмау.
60-64	Хореографиялық пәндер негіздерін төмен деңгейде білу, станокта және залдың ортасында экзерсисті орындауда көптеген қателіктер жіберу, терминологияны, қозғалыстар мен комбинацияларды орындау әдістемесін нашар білу. Комбинацияларды құра алмау және музыкалық талдау жасай алмау.
55-59	Хореографиялық пәндер негіздерін төмен деңгейде білуі. Станокта және залдың ортасында экзерсисті орындауда көптеген қателіктер жіберу, өткен материалды білмеу, терминологияны, қозғалыстар мен комбинацияларды орындау әдістемесін нашар білу. Комбинацияларды құра алмау және музыкалық талдау жасай алмау.
50-54	Хореографиялық пәндердің негіздерін өте төмен деңгейде білу. Станокта және залдың ортасында экзерсисті орындауда көптеген қателіктер жіберу, терминологияны білмеу. Қозғалыстар мен комбинацияларды төмен деңгейде орындау әдістемесі. Комбинацияларды құра алмау және музыкалық талдау жасай алмау. Хореографиялық өнер тарихын білмеу.
25-49	хореография негіздерін меңгермеу, негізгі терминологияны білмеу, комбинациялар мен қимылдарды білмеу
0-24	емтихан тапсыруға дайын болмау.

5.5 Академиялық сурет, академиялық кескіндеме, композиция, мүсін, макеттеу, жобалау бойынша шығармашылық емтихан баллдарын шамамен бөлу және бағалау критерийлері

Баллдар	Бағалау критерийлері
95-100	Композицияны сәтті таңдау; перспектива заңына сәйкес пропорцияларды сақтау; сауатты сызықтық құрылыс және жазықтықта дұрыс орналастыра білу; көлемді, пішінді және конструктивті құрылысты дұрыс анықтау; дәйекті және дұрыс түс

	және тон таңдау; жұмыстың толық аяқталуы
90-94	Композицияны сәтті таңдау; перспектива заңына сәйкес пропорцияларды сақтау; сауатты сызықтық құрылыс және жазықтықта дұрыс орналасу; көлемді, пішінді және құрылымдық құрылысты дұрыс анықтау; түс пен тонды таңдаудың жеткіліксіз тұстарының болуы; жұмыстың аяқталуы
85-89	Композицияны сәтті таңдау; перспектива заңына сәйкес пропорцияларды жалпы анықтау; дұрыс сызықтық құрылыс және жазықтықта орналасу; көлемді, пішінді және құрылымдық құрылысты анықтауда аз-кем кемшіліктердің болуы; түс пен тонды таңдаудың жеткіліксіз тұстарының болуы; жұмыстың аяқталуы
80-84	Композицияны сәтті таңдау; перспектива заңына сәйкес пропорцияларды жалпы анықтау; дұрыс сызықтық құрылыс және жазықтықта орналасу; көлемді, пішінді және құрылымдық құрылысты анықтауда аз-кем кемшіліктердің болуы; түс-көлеңке және тон қатынастарын анықтаудың жеткіліксіздігі; жұмыстың аяқталуы
75-79	Композицияны сәтті таңдау; перспектива заңына сәйкес негізгі пропорцияларды сақтау; сызықтық құрылыс және жазықтықта дұрыс орналасу; объектінің көлемін, формасын анықтауда және құрылыстың конструктивті шешімін зерттеуде кейбір кемшіліктер жіберу; түс пен тонның жеткіліксіздігі; жұмыстың толықтығы
70-74	Композицияны дұрыс таңдамау; заттың көлемі мен формасын анықтау; пропорциялар мен құрылымдық құрылыста қателер жіберу; жазықтықта дұрыс орналаспау; түс пен тонның жеткіліксіздігі; жұмыстың аяқталмауы
65-69	Композицияны дұрыс таңдамау; заттың көлемі мен формасын анықтау; пропорциялар мен құрылымдық құрылыста қателер жіберу; жазықтықта дұрыс орналаспау; түс пен тонды дұрыс таңдамау; жұмыстың аяқталмауы
60-64	Композицияны дұрыс таңдамау; заттың көлемі мен формасын анықтау; пропорциялар мен құрылымдық құрылыста қателер жіберу; жазықтықта дұрыс орналаспау; түс пен тонды дұрыс таңдамау; жұмыстың аяқталмауы
55-59	Композиция сәтсіз; жалпы нысанның көлемі мен пішіні анықталмаған; сызықтық конструктивті құрылыстағы қателер; жұмыс аяқталмаған
50-54	Композицияны дұрыс таңдамау; заттың көлемі мен пішінін ішінара анықтау; пропорциялар мен конструктивті құрылысты қателермен беру; жазықтықта дұрыс орналаспау; түс пен тонды дұрыс таңдамау; жұмыстың аяқталмауы
25-49	Композиция сәтсіз; пропорциялар сақталмаған; сызықтық конструктивті құрылыста өрескел қателер жіберілген
0-24	Жұмыс орындалмаған, жұмыс істеуден бас тартқан

5.6 Білім алушының жауабын ескере отырып, қойылатын бағалардың жалпы сипаттамасын көрсететін бағалау шкаласы кестеде көрсетілген:

Баға	Критерийлері
95-100	1. Барлық сұрақтарға толық әрі дұрыс жауап берілді; 2. Білім алушы ұғымдарды еркін түсіне алады, маңызды және елеусіз

	<p>белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата алады;</p> <p>3. Жауаптары ғылыми тұрғыда әдеби тілде баяндалған;</p> <p>4. Жауаптары қисынды, дәлелді, студенттің авторлық ұстанымын көрсетеді.</p>
90-94	<p>1. Қойылған сұраққа толық жауап берілді;</p> <p>2. Тақырыптың негізгі ережелері дәлелденген; жауапта нақты құрылым, логикалық дәйектілік байқалады;</p> <p>3. Жауаптары ғылыми тұрғыда әдеби тілде баяндалған;</p> <p>4. Жауап беру процесінде студент өз бетінше түзеткен ұғымдарды анықтауда кемшіліктер болуы мүмкін.</p>
85-89	<p>1. Қойылған сұрақтарға толық жауап берілді;</p> <p>2. Тақырыптың негізгі ережелері дәлелді түрде ашылды;</p> <p>3. Жауапта нақты құрылым, логикалық дәйектілік байқалады;</p> <p>4. Жауаптары ғылыми тұрғыда әдеби тілде баяндалған;</p> <p>5. Студент оқытушының көмегімен түзете алатын кемшіліктер немесе кішігірім қателіктер жіберілген.</p>
80-84	<p>1. Дұрыс жауап берілді, бірақ толық емес болды;</p> <p>2. Маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілді.</p> <p>3. Жауаптары ғылыми тұрғыда әдеби тілде баяндалған;</p> <p>4. Студент оқытушының көмегімен түзете алатын кемшіліктер немесе кішігірім қателіктер жіберілген.</p>
75-79	<p>1. Қойылған сұрақтарға дұрыс жауаптар берілді;</p> <p>2. Маңызды және елеусіз белгілерді, себеп-салдар байланыстарын бөліп көрсету қабілетін көрсетті;</p> <p>3. Жауап логикаға сай, ғылым тұрғысынан нақты;</p> <p>4. «Жетекші сұрақтар» арқылы студент түзете алатын ұсақ қателер немесе кемшіліктер жіберілді.</p>
70-74	<p>1. Қойылған сұраққа жеткілікті дәйекті жауап берілмеген, бірақ студент негізгі белгілер мен байланыстарды қалай ажыратуға болатынын біледі.</p> <p>2. Жауап қисынды және терминмен берілген.</p> <p>3. Студент өздігінен түзете алмайтын негізгі ұғымдарды анықтауда 2-3 қате жіберілді.</p>
65-69	<p>1. Толық емес, жеткіліксіз жауап берілді;</p> <p>2. Баяндау логикасы мен реттілігінде қателіктер бар.</p> <p>3. Ұғымдарды ашуда, терминдерді қолдануда қателіктер жіберілді.</p> <p>4. Студент өз бетінше негізгі белгілер мен байланыстарды анықтай алмайды.</p> <p>5. Студент жалпыланған білімін мұғалімнің көмегімен ғана нақтылай алады, олардың негізгі ережелерін мысалдар арқылы дәлелдей алады.</p> <p>6. Сөйлеу барысы түзетуді қажет етеді.</p>
60-64	<p>1. Толық емес жауап берілді, берілген анықтамаларында айтарлықтай қателіктері бар, тақырып бойынша қойылған сұрақтарға білімі шашыраңқы көрінеді.</p> <p>2. Логикалық ойы шашыраңқы.</p> <p>3. Студент бұл тұжырымдаманың, теорияның, құбылыстың пәннің басқа нысандарымен байланысын түсінбейді.</p> <p>4. Тұжырымдар мен дәлелдемелердің болмауы</p> <p>5. Сауатсыз сөйлейді. Мұғалімнің қосымша және нақтылайтын сұрақтары</p>

	оқушының жауабын түзетуге әкелмейді
55-59	<ol style="list-style-type: none"> 1. Толық емес жауап берілді. 2. Логикалық ойы шашыраңқы. 3. Студент дәлелдеуге қиналады. 4. Терминдердің, ұғымдардың анықтамаларында, фактілердің, құбылыстардың сипаттамасында көптеген маңызды қателіктер жіберілді. 5. Жауапта тұжырымдар жоқ. 6. Сауатсыз сөйлейді. 7. Қосымша сұрақтарға жауап берген кезде студент оқытушының нұсқауынан кейін ғана білім арасындағы байланыстың бар екенін түсіне бастайды.
50-54	<ol style="list-style-type: none"> 1. Толық емес жауап берілді, берілген анықтамаларында айтарлықтай қателіктері бар, тақырып бойынша қойылған сұрақтарға білімі шашыраңқы көрінеді. 2. Жауаптары қисынсыз. 3. Студент бұл тұжырымдаманың, теорияның, құбылыстың, пәннің басқа объектілерімен байланысын түсінбейді. 4. Тұжырымдары нақты емес және дәлелдемелері жоқ. 5. Сауатсыз сөйлейді. 6. Мұғалімнің қосымша және нақтылайтын сұрақтары оқушының қойылған сұраққа ғана емес, сонымен қатар пәннің басқа сұрақтарына да жауабын түзетуге әкелмейді.
25-49	Материалдың негізгі мазмұны игерілмеген және ашылмаған; тұжырымдар мен жалпылаудың болмауы. Студенттің жауабындағы өрескел қателіктер
0-24	Жауап беру барысында тақырыптан және оқытылатын бағдарламадан айтарлықтай ауытқудың болуы. Жауап беруден бас тарту.

6. Білім алушылардың үлгерімін бағалау және баллдық-рейтингтік оқыту жүйесін қолдану кезіндегі білім беру үдерісіне қатысушылардың жауапкершілігі, құқықтары мен міндеттері

6.1. Білім алушылар

Міндетті

оқу пәнінде қарастырылған барлық жұмыс түрлерін орындауға

Құқығы бар:

- оқытылатын пәндер бойынша жұмыс бағдарламаларымен (силлабустармен) танысуға;
- бағалау шкаласымен және критерийлерімен танысуға;
- оқытушылардан пәндер бойынша жинақталған балл көрсеткіштері туралы дәлелді мәліметтер алуға;
- қорытынды бақылауға жіберілмеген жағдайда, бар берешекті бекітілген мерзімде жою.

6.2. Оқытушылар

Міндетті:

- пән бойынша жұмыс бағдарламасын (силлабус) дайындауға;
- пән бойынша оқу-әдістемелік материалдарды дайындауға;
- пәнді оқытудың мазмұны мен әдістемесіне қажетті түзетулер енгізуге;

- білім алушыларға жұмыстың барлық түрлері бойынша бағалау шкаласы мен критерийлерін хабарлауға;

- Platonus жүйесіндегі рейтингтік жүйе аясында студенттердің үлгерімі журналын жүргізуге;

Құқығы бар:

- рейтингтік жүйенің мазмұны мен қолданылуын ұйымдастыруды жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізуге;

- рейтингтік жүйе бойынша тәжірибе алмасуды қорытындылауға және ұйымдастыруға қатысуға.

Жауапты:

- пәндердің жұмыс бағдарламаларын (силлабустарын) уақтылы жасау және ұсынуға;

- білім алушыларға ағымдағы бағаларды уақтылы қоюға.

1.3. Кафедра меңгерушілері

Міндетті:

- пәндердің жұмыс бағдарламаларын (силлабустарын) уақтылы дайындауды және бекітуді қамтамасыз етуге;

- СӨЖ өткізуді есепке алуды және бақылауды жүргізуге;

Құқығы бар:

рейтингтік жүйені қолдануды және мазмұнын ұйымдастыруды жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізуге.

Жауапты:

- оқытушылардың жұмыс бағдарламаларын (силлабустарды) дайындауын және оларды Moodle жүйесіне уақтылы орналастыруын қадағалауға;

- Platonus жүйесінде оқытушылардың білім алушылардың бағаларын уақтылы қоюын қадағалауға.

6.4 Академиялық қызмет департаменті

Міндетті:

- рейтинг жүйесі бойынша нұсқаулық-әдістемелік материалдарды әзірлеуге (ереже, нұсқаулықтар, ұсынымдар және т.б.);

- сипаты мен күрделілігі әртүрлі сабақтардың дұрыс ауысуын ескере отырып, кесте құруға;

- пәндердің жұмыс бағдарламаларын (силлабустарын) әзірлеу және орындалу барысын бақылауды жүзеге асыруға және қажет болған жағдайда анықталған ауытқуларды түзету бойынша ұсыныстар енгізуге;

- білім алушылардың үлгерімін бағалаудың рейтингтік жүйесі бойынша құжаттаманың жүргізілуін есепке алуды және бақылауды жүргізуге;

- білім алушылардың үлгерімін рейтингтік жүйе бойынша бағалау тәжірибесін зерделеуге, қорытындылауға және таратуға;

Құқығы бар:

- модульдік-рейтингтік оқыту жүйесін жетілдіру және білім алушылардың үлгерімін бағалау бойынша ұсыныстар енгізуге.

7. Сілтемелер

Осы ереже келесі нормативтік құжаттар негізінде әзірленді:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңы (28.12.2017 ж. өзгерістер мен толықтырулармен)

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 31.10.2018 жылғы №604 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің

мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (05.05.2020 жылғы №182 толықтыруларымен және өзгерістерімен)

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №595 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын жүзеге асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (18.05.2020ж. №207 өзгерістерімен және толықтыруларымен)

4. ҚР Білім және ғылым министрінің 20.04.2011 ж. №152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру ережелері, 2018 жылғы 12 қазандағы № 563 бұйрығы өзгерістер мен толықтыруларымен

ЖОО ішіндегі құжаттар:

5. М.Өтемісов атындағы БҚУ білім алушыларының оқу жетістіктерін бақылау және бағалау ережелері. 08 шілде, 2020 ж.

6. М.Өтемісов атындағы БҚУ білім алушыларының үлгеріміне ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізу ережелері. 11 қыркүйек, 2020 ж.

7. М.Өтемісов БҚУ силлабустарды құрастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар. 11 қыркүйек, 2020 ж.

Құрастырған:

БББ ЖК жетекшісі

Б.Ж. Джангазиева «25» 08 2021 ж.

Келісілді:

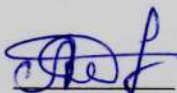
Академиялық қызмет

департаментінің директоры

Г.С. Кайсағалиева «25» 08 2021 ж.

Академиялық мәселелер
жөніндегі проректор

А.С. Тасмағамбетов «25» 08 2021 ж.

**«М.ӨТЕМІСОВ атындағы БАТЫС ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

М.Өтемісов атындағы
БҚУ кезектен тыс
ғылыми кеңесінің 2020 жылғы
11-қыркүйектегі

№1 хаттамасының шешімімен
бекітіледі.

Н.Х.Серғалиев

**СИЛЛАБУС ҚҰРАСТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ**

Орал қ., 2020 ж.

МАЗМҰНЫ

- 1 Түсіндірме жазба
- 2 Негізгі ұғымдар мен анықтамалар
- 3 Жалпы ережелер
- 4 Пән бойынша силлабусты әзірлеу, бекіту және өзектендіру тәртібі
- 5 Силлабусты әзірлеуге қойылатын талаптар
- 6 Пәндік силлабустың құрылымы мен мазмұны
- 7 Сілтемелер

1. Түсіндірме жазба

Осы әдістемелік нұсқаулықта пәндік оқу бағдарламасын – силлабусты әзірлеу және ресімдеудің негізгі талаптары ұсынылған.

Оқытушы мен білім алушылардың бірлескен тиімді қызметін ұйымдастыру үшін, оның ішінде қашықтықтан оқыту жағдайында, ақпаратқа қолжетімділік есебінен курсты меңгеру деңгейін арттыру, білім алушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру үшін пән бойынша оқу бағдарламасын – силлабусты әзірлеу қажет.

2. Негізгі ұғымдар мен анықтамалар

Академиялық күнтізбе (Academic Calendar) – оқу жылы ішінде демалыс күндерін (каникулдар мен мерекелерді) көрсете отырып, оқу және бақылау іс-шараларын, кәсіби практикаларды өткізу күнтізбесі

Академиялық кезең (Term) – білім беру ұйымы үш нысанның бірін: семестр, триместр, тоқсан дербес белгілейтін теориялық оқыту кезеңі

Академиялық еркіндік – білім алушылардың, оқытушылардың шығармашылық дамуы үшін жағдай жасау және оқытудың инновациялық технологиялары мен әдістерін қолдану мақсатында таңдау компонентінің пәндері, оқытудың қосымша түрлері бойынша білім беру мазмұнын дербес айқындау және білім беру қызметін ұйымдастыру үшін білім беру процесі субъектілеріне берілетін өкілеттіктер жиынтығы

Білім алушының академиялық рейтингі (Rating) – аралық аттестаттау нәтижелері бойынша жасалатын білім алушының оқу бағдарламасын меңгеру деңгейінің сандық көрсеткіші

Академиялық дәреже (Degree) – қорытынды аттестаттау нәтижелері бойынша тиісті білім беретін оқу бағдарламаларын меңгерген білім алушыларға білім беру ұйымдары беретін дәреже

Академиялық сағат – оқу сабақтарының барлық түрлерінде (аудиториялық жұмыс) кесте бойынша немесе жеке бекітілген кесте бойынша білім алушының оқытушымен байланыс жұмысының уақыты

Белсенді үлестірме материалдар (БҮМ) (Hand-outs) - білім алушының тақырыпты табысты меңгеруіне ынталандыру үшін оқу сабақтарында таратылатын көрнекі иллюстрациялық материалдар (дәріс тезистері, сілтемелер, слайдтар, мысалдар, глоссарийлер, өзіндік жұмысқа арналған тапсырмалар)

Оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі – халықаралық тәжірибеде қабылданған әріптік жүйенің сандық баламасына сәйкес келетін және білім алушылардың рейтингін белгілеуге мүмкіндік беретін баллдардағы оқу жетістіктерінің деңгейін бағалау жүйесі

Еуропалық трансферт (аудару) және кредиттер жинақтау жүйесі (ECTS) – білім беру бағдарламаларының компоненттеріне (пәндерге, курстарға, модульдерге) сынақ бірлігін (кредитті) беру тәсілі, олардың көмегімен білім беру траекториясын, оқу орнын және оқу елін ауыстырған кезде білім алушылар игерген оқу пәндерін (кредиттермен және бағалармен) салыстыру және қайта есептеу жүзеге асырылады

Жеке оқу жоспары – үлгілік оқу жоспары және элективті пәндер каталогы негізінде эдвайзердің көмегімен білім алушы әр оқу жылына дербес қалыптастыратын оқу жоспары

Білім алушыларды қорытынды аттестаттау (Qualification Examination) - олардың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында көзделген оқу пәндерінің көлемін меңгеру дәрежесін айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім

Қорытынды бақылау – емтихан нысанында аралық аттестаттау кезеңінде өткізілетін білім алушылардың оқу бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау мақсатында олардың оқу жетістіктерін бақылау, егер пән бірнеше академиялық кезеңдер бойы зерделенсе, онда қорытынды бақылау осы академиялық кезеңде зерделенген пән бөлігі бойынша жүргізілуі мүмкін

Кейс-стади (ағылш. case-қорап, жәшік, чемодан, портфель) – бірнеше топқа кейіннен талқылаумен, нәтижелерді талдаумен және ұсынымдар әзірлеумен нақты кәсіби міндетті шешу ұсынылатын оқытудың инновациялық әдісі. Кейс-стади қажетті дағдыларды қалыптастыру мақсатында қолданылады.

Кредит (Credit, Credit-hour) – білім алушының/оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі

Кредиттік оқыту технологиясы - білім алушы мен оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі ретінде кредитті қолдану арқылы білім алушының пәндерді таңдауы және оны өз бетінше жоспарлауы негізінде оқыту

Коллоквиум (лат. colloquium-әңгімелесу) - оқытушының білім алушылармен олардың білімін анықтау мақсатында әңгімелесу

Құзыреттілік - оқыту процесінде алған білімді, іскерлікті және дағдыларды практикалық қолдану

Конспект (лат. conspectus-шолу, очерк) - қысқаша жазбаша мазмұндама

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау - жоғары оқу орны дербес айқындайтын бақылаудың (ағымдағы, межелік және қорытынды) және аттестаттаудың әртүрлі нысандарымен білім алушылардың білім деңгейін тексеру

Пәннің сипаттамасы (Course Description) - пәннің мақсаттары, міндеттері мен мазмұнын қамтитын пәннің қысқаша сипаттамасы

Оқыту нәтижелерін бағалау - бұл білім алушылардың қол жеткізген деңгейін оқу бағдарламасында сипатталған эталондық көрсеткіштермен салыстыру процесі.

Офис регистратор - білім алушының оқу жетістіктерінің барлық тарихын тіркеумен айналысатын және білімді бақылаудың барлық түрлерін және оның академиялық рейтингісін есептеуді ұйымдастыруды қамтамасыз ететін академиялық қызмет

Оқу пәнінің саясаты (гр. politike-мемлекетті басқару өнері) - пәнді оқу кезінде оқытушы білім алушыларға қоятын талаптар жүйесі. Талаптар сабаққа қатысуға, мінез-құлық ережелеріне, марапаттау және жазалау жүйесіне және т. б. қатысты болуы мүмкін.

Пререквизиттер (Prerequisite) - оқытылатын пәнді меңгеру үшін қажетті білімді, іскерлікті және дағдыларды қамтитын пәндер

Постреквизиттер (Postrequisite) - пәнді оқу аяқталғаннан кейін алынған білім, білік және дағды талап етілетін пәндер

Пән бағдарламасы (Syllabus) - оқытылатын пәннің сипаттамасын, пәннің мақсаттары мен міндеттерін, оның қысқаша мазмұнын, тақырыбын

және оны зерделеу ұзақтығын, өзіндік жұмыс тапсырмаларын, консультациялар уақытын, білім алушылардың білімін тексеру кестесін, оқытушының талаптарын, білім алушылардың білімін бағалау өлшемшарттарын және әдебиеттер тізімін қамтитын оқу бағдарламасы

Білім алушыларды аралық аттестаттау - білім алушылардың оқу пәнін зерделеу аяқталғаннан кейін оның бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында емтихан сессиясы кезеңінде өткізілетін рәсім

Оқу жұмыс жоспары - мамандықтың үлгілік оқу жоспары және білім алушылардың жеке оқу жоспарлары негізінде білім беру ұйымдары дербес әзірлейтін құжат

Аралық бақылау - бір оқу пәнінің бөлімін (модулін) аяқтағаннан кейін білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау

Білім алушының өзіндік жұмысы (бұдан әрі - БӨЖ) - өз бетінше оқуға бөлінген, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген, тест, бақылау жұмыстары, коллоквиумдар, рефераттар, шығармалар және есептер түрінде бақыланатын тақырыптардың белгілі бір тізбесі бойынша жұмыс; білім алушылардың санатына қарай ол студенттің өзіндік жұмысы (бұдан әрі - СӨЖ), магистранттың өзіндік жұмысы (бұдан әрі-МӨЖ) болып бөлінеді

Силлабус (Syllabus) – оқытылатын пәннің сипаттамасын, пәннің мақсаттары мен міндеттерін, оның қысқаша мазмұнын, тақырыптарын және оларды оқу ұзақтығын, өзіндік жұмыс тапсырмаларын, курс саясатын, дәрістер кешенін, практикалық, семинар/зертханалық сабақтарды өткізуге арналған әдістемелік ұсынымдарды, білім алушылардың білімін бағалау өлшемшарттарын және әдебиеттер тізімін қамтитын пән бағдарламасы

Үлгерімнің орташа балы (Grade Point Average - GPA) - таңдалған бағдарлама бойынша бір оқу жылындағы білім алушының оқу жетістіктері деңгейінің орташа өлшемді бағасы (ағымдағы оқу кезеңіндегі кредиттердің жалпы санына пәндер бойынша аралық аттестаттауды бағалау балдарының сандық эквивалентіндегі кредиттер сомасының қатынасы)

Білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау – академиялық кезең ішінде оқытушымен аудиториялық және аудиториядан тыс сабақтарда өткізілетін оқу бағдарламасына сәйкес білім алушылардың білімін жүйелі тексеру

Транскрипт (Transcript) - әріптік және сандық мәндегі кредиттер мен бағаларды көрсете отырып, тиісті оқу кезеңінде игерілген пәндер тізбесін қамтитын құжат

Тьютор – нақты пәнді меңгеру бойынша студенттің академиялық кеңесшісінің рөлін атқаратын оқытушы

Білім алушылардың оқу жетістіктері – білім алушылардың оқу процесінде алатын және жеке тұлғаның қол жеткізген даму деңгейін көрсететін білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері

Эдвайзер (Advisor) – тиісті мамандық бойынша білім алушының академиялық тәлімгері функциясын орындайтын, оқу траекториясын

таңдауға (жеке оқу жоспарын қалыптастыруға) және оқу кезеңінде білім беру бағдарламасын игеруге жәрдемдесетін оқытушы

Элективті пәндер – белгіленген кредиттер шеңберінде таңдау компонентіне кіретін және білім беру ұйымдары енгізетін, білім алушының жеке дайындығын көрсететін, нақты өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму ерекшелігі мен қажеттіліктерін, жоғары оқу орнының қалыптасқан ғылыми мектептерін ескеретін оқу пәндері.

3. Жалпы ережелер

Әдістемелік ұсынымдар М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде пәндер бойынша силлабустарды ресімдеуге бірыңғай талаптарды белгілейді.

Силлабусты осы пән бойынша сабақ жүргізетін оқытушы әзірлейді.

Пәннің силлабусы келесі міндеттерді шешуге бағытталған:

- нақты мамандықтың білім беру бағдарламасы/білім беру бағдарламасындағы оқу пәнінің орны мен рөлін анықтау;

- білім беру бағдарламасының пәнаралық логикалық байланыстарын жүзеге асыру;

- оқу сабақтарының тақырыптары мен түрлері бойынша оқу уақытын бөлу;

- аудиториялық және аудиториядан тыс уақытта білім алушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру;

- оқу және зерттеу үдерістерінің өзара байланысын қамтамасыз ету.

Силлабусты құрастыру кезінде оқытудың үздіксіздігі мен сабақтастығын іске асыру мақсатында пәндерді оқытудың құрылымдық-логикалық бірізділігін сақтау қажет.

Силлабустың мазмұны жекелеген тақырыптарды оқытуда қайталануды болдырмау мақсатында мамандықтың/БББ-ның басқа пәндерін оқыту мазмұнымен өзара байланысты болуы тиіс.

4. Пән бойынша силлабусты әзірлеу, бекіту және өзектендіру тәртібі

Бекітілген жүктеме негізінде оқытушылар пәндердің силлабустарын әзірлейді.

Әзірлеумен байланысты барлық мәселелер кафедра отырысының хаттамаларында тіркеледі. Силлабус кафедра мәжілістерінде, факультеттің АК-де талқыланады және факультет деканы бекітеді.

Пән бойынша силлабустың сапалы мазмұны қажет болған жағдайда жаңартылады және жандандырылады.

Бекітілген силлабустар міндетті түрде электрондық нұсқада бірыңғай электрондық деректер базасын қалыптастыру үшін Академиялық қызмет департаментіне тапсырылады.

5. Силлабусты дайындау талаптары

Силлабусты әзірлеуге осы пән бекітілген оқытушы-әзірлеуші және кафедра меңгерушісі жауапты болады.

Силлабус құрастыру кезінде ескерілуі тиіс:

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының талаптары;

Білім беру бағдарламасының мазмұны;

Ақпараттың құрылымы, оны ұсынудың дәйектілігі мен қисындылығы;

Пәнді оқытуда қолданылатын әдістеме (оқыту технологиясы);

Пәнді ақпараттық-әдістемелік қамтамасыз етудің жай-күйі және оның білім алушылар үшін қолжетімділігі;

Білім алушылардың білімін бақылаудың пайдаланылатын технологиялары.

6. Пәннің силлабусының құрылымы мен мазмұны

Пәннің силлабусы мыналарды қамтуы керек:

1) Пән туралы мәліметтер

ОЖЖ-ға сәйкес курс, семестр, академиялық кредиттер саны, пәннің академиялық сағаттардағы еңбек сыйымдылығы, оның ішінде дәрістік, практикалық, зертханалық, сабақтар, СӨЖ, ОСӨЖ, қорытынды бақылау жүргізу нысаны көрсетіледі.

Бөлімде оқу пәнін оқытудың мақсаты, міндеттері, нәтижелері, пререквизиттер мен постреквизиттер келтіріледі.

Пәнді оқытудың мақсаты мамандарды даярлау жүйесіндегі пәннің рөлі мен орнын ескере отырып қалыптастырылуы тиіс.

Мақсат пен міндеттерді тұжырымдау оқытушыға емес, білім алушыға бағытталуы керек.

Оқытудың мақсаты – бұл:

- білім алушылардың оқу іс-әрекетінің алдын ала саналы және жоспарлы нәтижесі;

- бұл пән қандай қызмет етуге арналған деген сұраққа жауап.

Мақсат осы пәнді игеру нәтижелерін анықтайды және нақты және қол жетімді болуы керек.

Міндеттер – бұл ішкі мақсаттардың бір түрі, оларды іске асыру сайып келгенде көрсетілген мақсатқа жетуге мүмкіндік береді.

Әр тапсырманы сөзден бастау ұсынылады: игеру, сатып алу, қалыптастыру, зерттеу және т. б.

Оқыту нәтижелерін әзірлеу Дублиндік дескрипторлар мен Блум таксономиясына сәйкес білім беру бағдарламасы негізінде жүргізіледі.

Оқыту нәтижесі түлектерге қойылатын біліктілік талаптарын нақтылайтын және үздіксіз білім алуға негіз болатын дағдылар мен құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған бағдар ретінде тұжырымдалады.

Оқытудың әр нәтижесі іс-қимыл етістігінен басталуы керек, содан кейін контекстті сипаттайтын сөйлем.

Оқытудың әр нәтижесі үшін тек бір белсенді етістік қолданылуы керек, оқу нәтижелерін сипаттауда екіұштылықпен түсіндіруге болатын терминдерден аулақ болу керек («білу», «түсіну», «таныс болу», «хабардар болу» немесе «түсіну»), күрделі сөйлемдерден аулақ болу керек.

Оқу нәтижелерін әзірлеу процесі курстың мазмұнын түсінуге мүмкіндік береді. Олар оқытушыға оқытуды бағыттап, оқыту мен бағалаудың әдістері мен тәсілдерін таңдауға көмектеседі.

Жекелеген оқу пәндері бойынша оқыту нәтижелерін дұрыс жазудың маңызды шарты олардың жалпы білім беру бағдарламасы бойынша оқыту нәтижелеріне сәйкестігі болып табылады.

Пререквизиттер – оқытылатын пәнді меңгеру үшін қажетті білімді, іскерлікті және дағдыларды қамтитын пәндер көрсетіледі.

Постреквизиттер – пәнді оқу аяқталғаннан кейін алған білімі, іскерлігі мен дағдылары талап етілетін пәндер көрсетіледі

2) Оқытушы туралы мәліметтер.

Тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, ғылыми дәрежесі, атағы, байланыс ақпараты (кафедраның орналасқан жері, телефоны, электрондық мекенжайы) келтіріледі.

3) Курс саясаты.

Курстың саясаты оқытушының белгілі бір пәнді оқыту кезінде студенттерге қоятын талаптар жүйесімен анықталады.

Талаптар сабаққа қатысу, көтермелеу және жазалау сабақтарындағы тәртіп, академиялық адалдық қағидаттарын сақтау ережелеріне қатысты болуы мүмкін.

4) Пәннің құрылымы мен мазмұны.

Модульдің атауы, оқу элементтері (дәрістер, практикалық, зертханалық сабақтар, СОӨЖ және СӨЖ), қандай да бір тақырыпты зерделеуге бөлінетін академиялық сағаттардың саны, олар өткізілетін апта және оқыту әдістері көрсетіле отырып кесте түрінде ресімделеді.

Пәннің мазмұны оқу пәнінің мақсаттарымен айқындалуы және модульдер мен қаралатын мәселелер бойынша құрылымдалуы тиіс.

Модуль-бұл дәстүрлі тақырыппен салыстырғанда ірілендірілген, оқыту мазмұны мен процесінің бірлігі, жұмыстың қандай да бір түрін орындау үшін кейбір теориялық және практикалық дағдыларды алғашқы меңгеруді беретін материалдың қисынды аяқталған көлемі.

Модульдер курстың негізгі тақырыптарына немесе байланысты тақырыптар тобына сәйкес келуі мүмкін.

5) Әдебиеттер тізіміне негізгі, қосымша әдебиеттер, мультимедиялық материалдарға сілтемелер кіруі мүмкін.

«Негізгі әдебиет» бөлімінде осы пән бойынша негізгі базалық оқулықтар көрсетіледі. Олар ғылыми кітапханада баспа және/немесе электронды түрде қол жетімді болуы керек. Сондай-ақ, негізгі көздер тізіміне дайындық бағыты бойынша оқу-әдістемелік бірлестіктердің ұсыныстары бар оқулықтар мен оқу құралдарын басып шығару ұсынылады.

«Қосымша әдебиеттер» тізіміне оқулықтар мен оқу құралдары, анықтамалық-библиографиялық әдебиеттер: энциклопедиялар; анықтамалықтар, сөздіктер, ағымдағы салалық басылымдар, пән бейіні бойынша ғылыми әдебиеттер, мерзімді басылымдар кіреді.

«Мультимедиялық материалдар» бөлімінде ресми сайттар, тақырыптық чаттар мен форумдар, аудио және бейне конференциялар жүйелері, электрондық оқулықтардың ашық каталогтары, онлайн энциклопедиялар мен анықтамалықтар және т. б. көрсетіледі.

6) Дәрістер кешені.

Дәріс курсының мазмұны модульдерге бөлінеді.

Модуль екі немесе одан да көп академиялық сағатты қамтуы мүмкін.

Дәрістердің мазмұны тақырыптар мен олардың негізгі мәселелерін тұжырымдауды қамтуы керек.

Дәрістің қысқаша және толық көрсетілуіне рұқсат етіледі.

Дәріс мазмұнын ашу оны дәйекті жоспарлау және материалдың қайталануын болдырмау үшін қажет.

Әр дәрістен кейін өзін-өзі бақылау сұрақтарын қосу ұсынылады.

7) Практикалық (семинарлық) сабақтарға/зертханалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар.

Практикалық немесе семинарлық/зертханалық сабақтардың мазмұны пән бойынша тапсырманың жеке бөлімінің немесе тақырыбының негізгі мазмұнын көрсететін модульдерге бөлінеді.

Практикалық немесе семинарлық/зертханалық сабақтардың тапсырмалары дәріс курсының материалын қайталауға және бекітуге, сондай-ақ дәріс курсының қарауына енбеген пән бөлімдері бойынша қосымша білім алуға бағытталған.

Практикалық (семинарлық)/зертханалық сабақтар бағдарламасының мазмұны мыналарды қамтиды:

- тақырып атауы;
- сабақтың мақсаты;
- негізгі сұрақтар;
- тапсырмалар;
- әдістемелік ұсынымдар;
- өткізу нысаны;
- бағалау критерийлері;
- әдебиет.

8) Білім алушының өзіндік жұмысына арналған әдістемелік ұсынымдар мен материалдар

Білім алушының өзіндік жұмысы (БӨЖ) – бұл өз бетінше оқуға бағытталған, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген тақырыптардың (тапсырмалардың) белгілі бір тізбесі бойынша жұмыс.

СӨЖ – арнайы бөлінген уақытта білім алушыларға оқытушының ұйымдастырған қызметі.

СӨЖ тиімділігі көптеген факторларға байланысты:

- 1) оқу-әдістемелік қамтамасыз ету сапасы;
- 2) білім алушыларды ынталандыру;
- 3) өз бетінше жұмыс істей білу;
- 4) ақпарат көздерімен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру;
- 5) СӨЖ ұйымдастыру.

СӨЖ-ге арналған тапсырмалар пән үшін міндетті болып табылады.

СӨЖ жеке кесте бойынша орындалады, ол оқу сабақтарының жалпы кестесіне кірмейді.

СӨЖ-ге арналған тапсырмалар келесі түрде болуы мүмкін:

- ✓ реферат, эссе, хабарлама, аннотация, рецензия, шығарма және т.б. түрінде нәтижені ресімдей отырып, оқулықпен, анықтамалық әдебиетпен, бастапқы дереккөздермен жұмыс жасау;
- ✓ оларды сипаттау мақсатында заттарды, процестерді, құбылыстарды бақылау;
- ✓ ғылыми жобаны әзірлеу – ғылыми мақала, ғылыми баяндама және т.б. жазу;
- ✓ ақпаратты іздеу және өңдеу;
- ✓ электронды ақпарат тасымалдаушылармен жұмыс;
- ✓ конференция, ғылыми семинарларға қатысу;
- ✓ зертханадағы немесе практика кезіндегі эксперименттік жұмыс;
- ✓ тапсырмаларды шешу және жаттығуларды орындау, құрастыру және т. б.

Өзіндік жұмыс үшін тапсырмаларды құрастырған кезде СӨЖ мақсаттары білім алушыларға түсінікті болуы тиіс.

СӨЖ-ге арналған тапсырмалар қолжетімді болуы, оларды орындау алгоритмдері мен әдістемелік ұсынымдардан тұруы тиіс.

Бақылау нысаны, бағалау критерийлері және СӨЖ тапсыру мерзімдері нақты айқындалуы және білім алушыларға алдын ала белгілі болуы тиіс.

СӨЖ жоспарының құрылымына мыналар кіреді: үй тапсырмаларының мәтіндерінің жиынтығы, әр тақырып бойынша өзін-өзі бақылауға арналған материалдар, ағымдағы жұмыс түрлерін орындау бойынша тапсырмалар, рефераттар және басқа да үй тапсырмалары, мерзімі, бағалау критерийлері, әдебиеттер және т. б.

9) Аралық бақылауға арналған тапсырмалар (1 және 2).

Аралық бақылау оқудың 7 және 15 апталарында жүргізіледі.

Аралық бақылауды жүргізудің мақсаты – білім алушылардың оқылған материал бойынша білім деңгейін анықтау.

Аралық бақылауды оқытушы аудиториялық сабақтар кезінде немесе сабақтан тыс уақытта ұйымдастырады. Бұл ретте білім алушылардың бағдарламаның аяқталған тақырыптары (модульдері) бойынша білімі оқу материалын жинақтау, оны талдау және басқа тақырыптар мен пәндердің материалымен өзара байланысы деңгейінде тексеріледі.

Тапсырмалар тестілеу, эссе жазу және қорғау, жазбаша бақылау тапсырмалары және т.б. түрінде болуы мүмкін.

Аралық бақылау нәтижелері пән бойынша қорытынды рейтингке эсер етеді.

10) Емтиханға дайындалу үшін сұрақтар мен тапсырмалар тізбесі

Қорытынды бақылау – білім алушылардың оқу бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау мақсатында олардың оқу жетістіктерін бақылау.

Қорытынды бақылау білім алушының жеке оқу жоспарына сәйкес емтихан тапсыру нысанында жүргізіледі.

Әрбір оқу пәні бойынша емтихандарды өткізу нысаны компьютерлік тестілеу, ауызша, жазбаша, кешенді емтихан, жобаны қорғау, портфолио, эссе жазу және т.б. түрінде болуы мүмкін.

11) Курстық жұмыстарды орындауға арналған әдістемелік нұсқаулар (бар болса)

Курстық жұмыс – тиісті пәннің өзекті мәселелерінің бірі бойынша оқу жылы (семестр) ішінде орындалатын білім алушылардың өзіндік оқу жұмысы.

Курстық жұмысты орындау білім алушылар алған теориялық және қолданбалы білімді тереңдетуге, зерттеу жұмысының дағдыларын игеруге, теориялық білімді жүйелеуге, білім алушыларда жүйелі және логикалық ойлауды қалыптастыруға, қорытындылар мен ұсыныстарды тұжырымдай және дәлелдей білуге бағытталған.

Курстық жұмысты орындау студенттерге өз бетінше ғылыми зерттеу, әдебиетпен шығармашылық жұмыс жасау, материалдарды таңдау және талдау дағдыларын игеруге мүмкіндік береді.

Курстық жұмысты орындау келесі кезеңдерді қамтиды:

- 1) курстық жұмыс тақырыбын таңдау;
- 2) тақырып бойынша ақпарат көздерін таңдау;
- 3) жоспар құру;
- 4) материалды жүйелеу және логикалық баяндау;
- 5) қорытынды (қорытындылар);
- 6) курстық жұмысты ресімдеу;
- 7) курстық жұмысты қорғау

Курстық жұмыста келесі құрылымдық элементтер болуы керек:

- титул парағы;
- мазмұны;
- кіріспе;
- негізгі бөлім;
- қорытынды;
- пайдаланылған дерекөздер тізімі;
- қосымшалар (қажет болған жағдайда).

12) Бағалау критерийлері

Оқыту нәтижелерін бағалау – бұл білім алушылардың қол жеткізген деңгейін оқу бағдарламасында сипатталған көрсеткіштермен салыстыру процесі.

Бағалаудың мақсаты – білім алушылардың оқу-танымдық іс-әрекетін ынталандыру және бағыттау.

Кредиттік оқыту технологиясы жағдайында бақылаудың барлық түрлері бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау баллдық-рейтингтік бағалау бойынша жүзеге асырылады

Аудиторлық жұмысты бағалаудың үлгі критерийлері

90-100	Практикалық жұмыстар бойынша есептердің кемінде 90% болуы (жазбаша немесе электрондық түрде)
	Оқытушы мен басқа студенттердің сұрақтарына толық және дұрыс жауаптар, арнайы терминологияны меңгеру, студент материалды жалпылауға, өз қорытындысын шығаруға, мысалдар келтіруге, өз пікірін білдіруге қабілетті
70-89	Практикалық жұмыстар бойынша есептердің кемінде 70% болуы (жазбаша немесе электрондық түрде)
	Аудиториялық жұмыс кезінде студент дұрыс, бірақ толық емес жауаптар береді, мысалдарды таңдауда қиындықтарға тап болады, оқушының жалпылама пікірі жеткілікті түрде айқын көрінбейді
50-69	Практикалық жұмыстар бойынша есептердің кемінде 50% болуы (жазбаша немесе электрондық түрде)
	Студент ішінара дұрыс жауаптар береді, иллюстрациялық мысалдар келтірмейді, зерттелетін мәселе бойынша өз пікірін қалыптастыра алмайды, маңызды қателіктер жібереді немесе толық жауап бермейді
0-49	Практикалық жұмыс туралы есептердің болмауы немесе олардың төмен сапасы
	Сабақ барысында студент сұрақтарға жауап бермейді немесе тақырыптың негізгі аспектілерінде оның жауаптарында маңызды қателіктер жіберіледі

Өзіндік жұмысты бағалау критерийлері

90-100	Жұмыстағы барлық тапсырмалар орындалды және дұрыстығы 90% кем емес
	Стандарттарға сәйкес ресімдеу дәлдігі
	Негізделген тұжырымдар, олардың дұрыс және толық түсіндірілуі, студент өз көзқарасын негіздейді, орындалған жұмысты қорғау кезінде сұрақтарға сенімді және дұрыс жауап береді
70-89	Жұмыстың кемінде 70% орындалды және орындалу барысы дұрыс
	Жұмысты ресімдеудегі елеусіз қателіктер
	Қорытындыларды дұрыс, бірақ толық емес түсіндіру. Қорғау кезінде студент дұрыс, бірақ толық емес жауаптар береді, жалпылама тұжырымдар нақты айтылмайды
50-69	Жұмыстың кем дегенде 50% орындалды, шешім қабылдауы дұрыс, бірақ қателіктер бар
	Жұмысты ресімдеудегі елеулі қателіктер
	Қорытындыларды толық түсіндірмеу, жұмысты қорғау кезінде студент әрдайым дұрыс жауап бере бермейді,
0-49	Барлық тапсырмалардың 50%-дан азы орындалды, шешімде өрескел қателер бар
	Жұмысты дұрыс ресімдемеу, жазбаша жұмыстарды ресімдеу стандарттарын бұзу
	Нәтижелерді дұрыс түсіндірмеу немесе олардың болмауы, жұмысты қорғау кезінде студент шешімнің барысы туралы түсінік бере алмайды, дұрыс емес жауаптар береді, жұмыста қорытынды жасай алмайды

Қорытынды бағалау критерийлері

95-100	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, студент ұғымдармен еркін жұмыс істейді, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата алады. Нысан туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық қатынастарда түсіну аясында көрсетіледі. Жауап ғылым тұрғысынан тұжырымдалған, әдеби тілде жазылған, қисынды, дәлелді, студенттің авторлық ұстанымын көрсетеді.
90-94	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, тақырыптың негізгі

	ережелері дәлелденді; жауапта нақты құрылым, логикалық дәйектілік байқалады. Нысан туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық қатынастарда түсіну аясында көрсетіледі. Жауап әдеби тілде ғылым тұрғысынан берілген. Жауап беру процесінде студент өз бетінше түзеткен ұғымдарды анықтауда кемшіліктер болуы мүмкін.
85-89	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, тақырыптың негізгі ережелері дәлелденді; жауапта нақты құрылым, логикалық дәйектілік байқалады. Жауап әдеби тілде ғылым тұрғысынан берілген. Жауапта студенттің мұғалімнің көмегімен түзеткен кемшіліктері бар.
80-84	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілді. Жауап қисынды, әдеби тілде ғылым тұрғысынан берілген. Студент мұғалімнің көмегімен түзеткен кемшіліктер немесе кішігірім қателіктер жіберілуі мүмкін.
75-79	Қойылған сұраққа толық жауап берілді, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілді. Жауап логикалық, ғылым тұрғысынан берілген. Студенттің «жетекші сұрақтар» арқылы түзеткен кішігірім қателіктері немесе кемшіліктері бар.
70-74	Қойылған сұраққа жеткілікті дәйекті жауап берілмеген, бірақ студент негізгі белгілер мен байланыстарды қалай ажыратуға болатынын біледі. Жауап қисынды және терминмен берілген. Студент өздігінен түзете алмайтын негізгі ұғымдарды анықтауда 2-3 қате жіберілді.
65-69	Толық және толық емес жауап берілді. Презентация логикасы мен дәйектілігі бұзылған. Ұғымдарды ашуда, терминдерді қолдануда қателіктер жіберілді. Студент негізгі белгілер мен байланыстарды өз бетінше анықтай алмайды. Студент жалпыланған білімді тек мұғалімнің көмегімен мысалдармен дәлелдеп көрсете алады. Сөйлеу барысы түзетуді қажет етеді.
60-64	Толық емес жауап берілді, берілген анықтамаларында айтарлықтай қателіктері бар, тақырып бойынша қойылған сұрақтарға білімі шашыраңқы көрінеді. Логикалық ойы шашыраңқы. Студент бұл тұжырымдаманың, теорияның, құбылыстың пәннің басқа нысандарымен байланысын түсінбейді. Тұжырымдар мен дәлелдемелердің болмауы, сауатсыз сөйлеуі. Мұғалімнің қосымша және нақтылайтын сұрақтары оқушының жауабын түзетуге әкелмейді.

55-59	Толық емес жауап берілді. Логикалық ойы шашыраңқы. Студент дәлелдеуге қиналады. Терминдердің, ұғымдардың анықтамаларында, фактілердің, құбылыстардың сипаттамасында көптеген маңызды қателіктер жіберілді. Жауапта тұжырымдар жоқ. Сауатсыз сөйлейді. Қосымша сұрақтарға жауап берген кезде студент оқытушының нұсқауынан кейін ғана білім арасындағы байланыстың бар екенін түсіне бастайды.
50-54	Толық емес жауап берілді, берілген анықтамаларында айтарлықтай қателіктері бар, тақырып бойынша қойылған сұрақтарға білімі шашыраңқы көрінеді. Жауаптары қисынсыз. Студент бұл тұжырымдаманың, теорияның, құбылыстың, пәннің басқа объектілерімен байланысын түсінбейді. Тұжырымдары нақты емес және дәлелдемелері жоқ. Сауатсыз сөйлейді. Мұғалімнің қосымша және нақтылайтын сұрақтары оқытушының қойылған сұраққа ғана емес, сонымен қатар пәннің басқа сұрақтарына да жауабын түзетуге әкелмейді.
0-49	Пәннің базалық сұрақтары бойынша жауаптар алынған жоқ.

Баллдардағы қорытынды баға (К)	Баллдардың сандық эквиваленті (С)	Әріптік жүйедегі баға (Ө)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау (Д)
95-100	4,0	A	Өте жақсы
90-94	3,67	A-	
85-89	3,33	B+	Жақсы
80-84	3,0	B	
75-79	2,67	B-	
70-74	2,33	C+	
65-69	2,0	C	Қанағаттанарлық
60-64	1,67	C-	
55-59	1,33	D+	
50-54	1,0	D	Қанағаттанарлық емес
25-49	0,5	FX	
0-24	0	F	

7. Сілтемелер

Осы ереже төмендегі нормативтік құжаттарда көрсетілген талаптар мен қағидаларға сәйкес әзірленді:

1. 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III ҚРЗ Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (28.12.2017 ж. өзгерістермен және толықтырулармен)

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы № 604 бұйрығы (05.05.2020 ж. №182 өзгерістермен және толықтырулармен);

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (18.05.2020 ж. №207 өзгерістермен және толықтырулармен)

4. ҚР Білім және ғылым министрінің 20.04.2011 ж. №152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру ережелері, 2018 жылғы 12 қазандағы № 563 өзгерістер мен толықтыруларымен.

Құрастырды:

БББ ЖК жетекшісі _____ Б.Ж. Джангазиева «__» ____ 2020 ж.

Келісілді:

АҚД директоры _____ Г.С. Кайсағалиева «__» ____ 2020 ж.

АҚ жөніндегі проректор _____ А.С. Тасмағамбетов «__» ____ 2020 ж.

**«М.ӨТЕМІСОВ атындағы БАТЫС ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

М.Өтемісов атындағы
БҚУ кезектен тыс
ғылыми кеңесінің 2020 жылғы
«11» қыркүйектегі
№1 хаттамасының шешімімен
бекітілді

Серғалиев Н.Х.Серғалиев

**М.ӨТЕМІСОВ АТЫНДАҒЫ БҚУ ЕРЕКШЕ БІЛІМ БЕРУДІ ҚАЗЕТ
ЕТЕТІН ТҰЛҒАЛАР ҮШІН БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН
ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ
ЕРЕЖЕ**

Орал қ., 2020 ж.

МАЗМҰНЫ

- 1 Қолдану саласы
- 2 Негізгі анықтамалар
- 3 Жалпы ережелер
- 4 Оқу бағдарламаларын бейімдеу және оқу процесін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету
- 5 Мүгедектерді және ерекше білім беруді қажет ететін тұлғаларды оқыту үшін қолжетімді орта құру
- 6 Ерекше білім беруді қажет ететін білім алушыларға арналған білім беру процесін жан-жақты қолдау
- 7 Осы ережені бекіту және өзгерту тәртібі
- 8 Сілтемелер

1. Қолдану саласы

1.1. Осы Ереже М.Өтемісов атындағы БҚУ-де ерекше білім беруді қажет ететін білім алушыларға арналған жоғары білім беру бағдарламаларын жүзеге асырудың жалпы талаптарын белгілейді және университетте жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша ерекше білім беру бағдарламалары бойынша ерекше білім беруді қажет ететін студенттерге инклюзивті білім беру үшін жағдай жасауға бағытталған жергілікті акт болып табылады.

1.2. Осы ереже ерекше білім беруді қажет ететін тұлғаларға оқу процесін қамтамасыз етуге қатысатын М.Өтемісов атындағы БҚУ-дың факультеттеріне, кафедраларына және басқа да құрылымдық бөлімшелеріне қолданылады.

2. Негізгі анықтамалар

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушы – бұл физикалық және (немесе) психологиялық дамуында кемшіліктері бар, психологиялық-медициналық-педагогикалық комиссиямен расталған және ерекше жағдай жасамай білім алуға мүмкіндігі жоқ физикалық тұлға.

Инклюзивті білім – ерекше білім алу қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерінің әртүрлілігін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ету.

Бейімделген білім беру бағдарламасы – ерекше қажеттіліктері бар адамдарға олардың психофизикалық даму ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктерін ескере отырып оқытуға бейімделген және қажет болған жағдайда дамудың бұзылулары мен осы адамдардың әлеуметтік бейімделуін қамтамасыз ететін білім беру бағдарламасы.

Бейімделу модулі – бұл ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың қажетті құзыреттерін қалыптастыру кезінде денсаулық шектеулерінің әсерін азайтуға және жоюға, сондай-ақ білім беру бағдарламасын игеруге, ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың әлеуметтік және кәсіптік бейімделуіне ықпал ететін оқу және коммуникативтік біліктерін жеке түзетуге бағытталған жоғары білім берудің бейімделген білім беру бағдарламасының элементі.

Жеке оқу жоспары – нақты білім алушының ерекшеліктері мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оның мазмұнын дараландыру негізінде білім беру бағдарламасын меңгеруді қамтамасыз ететін оқу жоспары.

Білім алу үшін арнайы жағдайлар – арнайы білім беру бағдарламалары мен оқыту мен тәрбиелеудің әдістерін, арнайы оқулықтарды, оқу құралдары мен дидактикалық материалдарды, ұжымдық және жеке пайдаланатын арнайы техникалық оқыту құралдарын, оның ішінде бейімделген компьютерлік технологияларды пайдалануды, білім алушыларға қажетті техникалық көмек көрсететін ассистент (көмекшінің) қызметін көрсетуді, топтық және жеке түзету сабақтарын өткізуді, білім беру ұйымдарының ғимараттарына қол жеткізуді қамтамасыз етуді қамтитын ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оқыту, тәрбиелеу, білім беру

бағдарламаларын меңгеру мүмкін емес немесе қиын болатын басқа да жағдайлар.

3. Жалпы ережелер

3.1. Осы Ереже Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына, жоғары білім беру саласындағы қатынастарды реттейтін нормативтік құқықтық актілерге сәйкес ерекше білім алу қажеттіліктері бар азаматтардың білім алу құқықтарын іске асыруды қамтамасыз ету үшін М.Өтемісов атындағы БҚУ-да мүгедектермен және ерекше білім алу қажеттіліктері бар адамдарды оқытудың ерекше (арнайы) шарттарын және жұмыс бағыттарын айқындайды.

3.2. Білім беру бағдарламалары бойынша жоғары білімнің мазмұны және ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оқытуды ұйымдастыру шарттары бейімделген білім беру бағдарламасымен айқындалады.

3.3. Мүмкіндігі шектеулі адамдарға және ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларға арналған білім беру бағдарламалары бойынша оқыту М.Өтемісов атындағы БҚУ-да психофизикалық дамудың ерекшеліктерін, жеке тұлғаның мүмкіндіктерін және осындай білім алушылардың денсаулық жағдайын ескере отырып жүргізіледі.

3.4. М.Өтемісов атындағы БҚУ-да мамандандырылған құрылымдық бөлімше – «Жан жылуы» инклюзивті білім беру орталығы құрылды, оның негізгі мақсаты ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оқыту, бейімдеу және ықпалдастыру үшін тиімді жағдайлар жасау.

4. Оқу бағдарламаларын бейімдеу және оқу процесін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

4.1. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларға арналған білім беру бағдарламалары бойынша оқытуды М.Өтемісов атындағы БҚУ психофизикалық дамудың ерекшеліктерін, жеке қабілеттерін және осындай білім алушылардың денсаулығын ескере отырып жүзеге асырады.

4.2. Университетте білім беру қызметін жүзеге асыратын бакалавриат және магистратура бағыттары мен бағдарламаларының әрқайсысында таңдау бойынша пәндерді, соның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктерін жүзеге асыруды қамтамасыз ететін арнайы пәндерді меңгеру мүмкіндігі қарастырылады. Қажет болған жағдайда мамандандырылған бейімдеу пәндерін (модульдерді) көрсете отырып, мүгедектер мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарға инклюзивті білім беру бағдарламасына арнайы қосымша құрылады.

4.3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің өтініші бойынша олар үшін университетте оқу мерзімін өзгерту мүмкіндігі бар жеке оқу жоспары жасалады. Мүмкіндігі шектеулі адамдарға және ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарға арналған жеке оқу жоспарына сәйкес оқу кезінде университет олардың оқу мерзімін ұлғайтуға құқылы.

4.4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді оқытуды басқа студенттермен бірге және жеке топтарда ұйымдастыруға болады.

4.5. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді оқыту кезінде қашықтықтан және байланыс білім беру технологияларын қолдана отырып, оларға қол жетімді нысандарда ақпаратты қабылдау мен беруді жүзеге асыруды қарастырады.

4.6. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар қатарындағы білім алушылар Денсаулық шектеулеріне сәйкес келетін нысандарда электрондық және/немесе баспа білім беру ресурстарымен қамтамасыз етілуі тиіс.

4.7. Денсаулық жағдайы бойынша шектеулері бар білім алушылар үшін оқу және өндірістік практикаларды ұйымдастыру кезінде оңалту мен медициналық-әлеуметтік сараптаманың жеке бағдарламасының қолжетімділігі мен ұсынымдары бойынша талаптарды ескере отырып, сараманнан өту орындарын таңдауды жоспарлау қажет.

4.8. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді ағымдағы және қорытынды аттестаттау негізгі білім беру бағдарламасында жоспарланған оқу нәтижелеріне қол жеткізуді бағалауға мүмкіндік беретін бейімделген бағалау құралдарын құруды қарастырады. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттер үшін ағымдағы және қорытынды аттестаттауды өткізу нысаны жеке психофизикалық ерекшеліктерді (ауызша, жазбаша қағазда, жазбаша компьютерде, тестілеу нысанында және т.б.) ескере отырып белгіленеді. Қажет болған жағдайда білім алушыларға емтиханға жауап дайындау үшін қосымша уақыт беріледі.

4.9. М.Өтемісов атындағы БҚУ арнайы білімге мұқтаж студенттер үшін денсаулықты сақтау және бейімделетін дене шынықтыру қағидаларын сақтау негізінде дене шынықтыру және спорт пәндерін (модулдерін) меңгерудің арнайы тәртібін белгілейді.

4.10. М.Өтемісов атындағы БҚУ-да ерекше қажеттіліктері бар студенттерге арналған білім беру бағдарламалары бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алу үшін ерекше жағдайлар жасалуы керек. Ерекше жағдайлар дегеніміз оқу шарттары, соның ішінде оларды қолданбай ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге арналған білім беру бағдарламаларын игеру мүмкін емес немесе қиын болатын арнайы білім беру бағдарламалары мен оқыту мен тәрбиелеу әдістерін, арнайы оқулықтарды, оқу құралдары мен дидактикалық материалдарды, ұжымдық және жеке пайдалануға арналған арнайы техникалық құралдар, топтық және жеке сабақтар, ұйымдардың ғимараттарына кіру және басқа да жағдайлар.

4.11. Білім беру бағдарламалары бойынша жоғары білім алу кезінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге/магистранттарға арнайы оқулықтар мен оқу құралдары, өзге де оқу әдебиеттері беріледі.

4.12. Қажет болған жағдайда, М. Өтемісов атындағы БҚУ-да ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғаларды оқыту үшін инклюзивті білім беру орталығы топтық және жеке түзету сыныптарын ұсынады.

5. Мүмкіндігі шектеулі және арнайы білім беруді қажет ететін адамдар үшін қол жетімді оқу ортасын құру

5.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған мүгедектер мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар үшін университетте білім алушылардың оқу мекемесіне, асханаларға және ұйымның басқа да үй-жайларына кедергісіз кіру, сондай-ақ көрсетілген мекемелерде болу (пандустардың, тұтқалардың, басқа да құрылғылардың болуы) мүмкіндігін қамтамасыз ететін материалдық-техникалық жағдайлар жасалады.

5.2. Мүмкіндігі шектеулі және көру қабілеті ерекше адамдар үшін, қажет болған жағдайда:

ғаламтор желісінде М. Өтемісов атындағы БҚУ-дың ресми сайтының көру қабілеті нашар адамдар үшін балама нұсқасының болуы;

зағип немесе нашар көретін білім алушылар үшін қолжетімді жерлерде және бейімделген нысанда (олардың ерекше қажеттіліктерін ескере отырып) оқу сабақтарының кестесі туралы анықтамалық ақпаратты орналастыру (ақпарат ірі бедерлі-қарама-қарсы қаріппен (ақ немесе сары фонда) орындалуы тиіс);

зағип болып табылатын және жолсерікті пайдаланатын білім алушының ұйым ғимаратына кедергісіз қатынауын қамтамасыз ету.

5.3. Есту бойынша мүгедектер мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар үшін қажет болған жағдайда:

оқу сабақтарының кестесі туралы дыбыстық анықтамалық ақпараттың қайталануы (субтитрлерді трансляциялау мүмкіндігі бар мониторларды орнату (мониторлар, олардың өлшемдері мен санын бөлменің көлемін ескере отырып анықтау қажет));

ақпаратты жеткізудің тиісті аудио құралдарымен қамтамасыз ету

5.4. М.Өтемісов атындағы БҚУ-гі ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғаларды оқытатын инклюзивті білім беру орталығы оқу-тәрбиелік, аудиториядан тыс жұмыстарды жүргізуге, ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің қызығушылықтары бойынша бірлестіктер құруға әлеуметтік жағдай жасайды.

6. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларға арналған білім беру процесін кешенді қолдау

6.1. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге арналған білім беру процесін сүйемелдеу бойынша барлық бөлімшелердің қызметін үйлестіруді «Жан жылуы» инклюзивті білім беру орталығы жүзеге асырады.

6.2. «Жан жылуы» инклюзивті білім беру орталығы университет басшыларына, оқытушылары мен қызметкерлеріне мүгедектер мен ерекше білім беру қажеттілігі бар тұлғаларға білім беру мәселелері бойынша ақпараттық және кеңес беру көмегін көрсетеді.

6.3. Офис тіркеушісі ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің жеке оқу жоспарларын құруға көмектеседі.

6.4. Факультет декандары, кафедра меңгерушілері қажет болған жағдайда мамандандырылған бейімдеу пәндерін (модульдерді) көрсете

отырып, инклюзивті білім беру нысандары көзделген білім беру бағдарламасына арнайы қосымшаны әзірлеуді қамтамасыз етеді.

6.5. Декандардың оқу ісі жөніндегі орынбасарлары даярлау/білім беру бағдарламасының бағыттарын, топтың нөмірін және денсаулық жағдайы бойынша нақты шектеулерді көрсете отырып, студенттердің деректерін есепке алуды жүргізеді; күнтізбелік оқу кестесіне сәйкес ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің оқуын бақылауды және оқытушы – студенттің өзара іс-қимылын түзетуді жүзеге асырады.

6.6. Кафедра оқытушылары қажет болған жағдайда мүгедектер мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалардың инклюзивті білім алуын қамтамасыз ету үшін оқу пәндерінің оқу жоспарлары мен бағалау құралдарының қорын түзетеді.

6.7. Университет әкімшілігі ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттер үшін қол жетімді орта жағдайларын жоспарлы түрде жетілдіреді.

7. Осы ережені бекіту және өзгерту тәртібі

7.1 Осы ереже университет ректорының бұйрығымен қаралады және бекітіледі.

7.2 Осы ережеге енгізілген өзгерістер университет ректорының бұйрығымен қаралады және бекітіледі.

8. Сілтемелер

1. 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңы

2. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 7 желтоқсандағы № 1118 Жарлығымен бекітілген.

3. Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді дамытудың тұжырымдамалық тәсілдерін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 1 маусымдағы № 348 бұйрығы.

4. Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беру жүйесін одан әрі дамыту жөніндегі 2015-2020 жылдар аралығына арналған шаралар кешені, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 19.12.2014 жылғы № 534 бұйрығы.